

L. KP. CK
Partijos
istorijos
instrukcija
Publikacija

KOVA

KOVOJ TU ĮGYSI SAVO TIESAS

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SĄJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:	ADRISAS:
metams 2.00	1815 Moyamensing ave.
pusmečiui 1.00	Philadelphia, Pa. U.S.A.

1106

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 2

Philadelphia, Pa. 10 Sausio (January) 1908m.

Metai IV.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Krizis ir kapitalistu pelnas bei politika.

KRIZIS — pramonės arba išdirbystės sustojimas per paskutinius du mėnesius išgązdino visą Ameriką. Krizis dėlto pavadintas «panika», — Bet kada ta panika viešpatauja tarp darbo žmonių, kada jie netenka darbo, o dirbantiems numuša algas, nes anot ramybės nešėjų — darbininkų su kapitalistais taikytojų — k. a. «National Civic Federation», — darbininkai turį mažesnius uždarbius imti dėlto, kad darbdaviai nesubankrutytų ir neuždarytų visai savo dirbtuvių, tai tuo patim laiku kompanijos dalina savo sąnariams pelną — dividendas ir išmoka procentus. Ir ką jūs, draugai darbininkai, manote: koks tas pelnas? Juk — krizis, pramonės nuopuolis, tai kaip gali but pelnas, — jūs sakysit. Iš-tiesų pelnas pereinų metų nedidelis, tik penkiaais mili-

j o u a i s dolerių didesnis už 1906 metų pelną. 1906 metais buvo pelno tik 180 milijonai, o 1907 m. iki pabaigai pereito gruodžio mėnesio buvo 185 mil. dolerių. Bet nemislykit, kad kapitalistai džiaugiasi tuo pelnu. Ne! Negali džiaugtis, nes dividendos, — arba išmokėjimas pelno pagal akcijas (šėrus) — pereiniais (1907) metais buvo 1 milijonu 200 tūkstančių dolerių mažesnės, negu užpernai metais. Ir tas nuopuolis butų buvęs da didesnis, kad «panika» neitų menkyn.

Teip praneša laikraščiai gruodžio 31 dieną, praneša iš kapitalistų sostapilės New Yorko.

30 kompanijų dividendu išmokėjimą atidėjo, o 20 — numažino kiek dividendų didumą, kaip ir darbininkų algas. Tris kompanijos išmokėjo dividendas «scrip'ais» arba «stock'ais», bet ne tokiais «scrip'ais» kaip mokėjo daugelyje vietų

L. KP. CK
Partijos
istorijos
instrukcija
Publikacija

darbininkams: pastarųjų «scripus» arba čekius tankiai bankos atmesdavo, kaip bevertį popiergali, o auie «scripai» turi pažymėtą vertę.

Dividendas iki šių metų sausio 1-mai dienai išmokėjo: gariniai geležinkeliai \$ 32,300,000 (32 mil. 300 tukst. dol.); pramonė (pabrikai ir kasyklos) \$ 36,700,000; gatvių geležinkeliai \$ 7,600,000, bankos ir užsitikėjimo («trust») kompanijos \$ 8,200,000; — išviso \$ 84 milijonus ir 800 tukkstančių dol. Palukio nuosimėjų išmokėjo: geležinkeliai 73 ir pusę milijono; pramonė 12 mil. ir 809 tukst.; valstybės ablikams (bond) 2 mil. 700 tukst., — išviso su New Yorko geležinkeliais ir tt. išmokėta 100 mil. ir 700 tukst.

Sulyginant tuos milijonus dolerių, įplaukusių į panika apimtus kapitalistų kišenių, su milijonais išgastinusių alkstančių ir su vargu bėgančių iš Amerikos darbininkų — pasirodo, kad gerovė (kapitalistų) Amerikoje da tebėra. Bet ne visur. Minėta, kad pelnas buvo abelnai mažesnis, negu turėjo but pagal kapitalo didumą. Bet tai da niekis. Blogiau dedasi su parako pramone. Du Ponto parako trustas, «Homestake Mining» kompanija, Tarptautinio bedumio parako kompanija (trustas) atidėjo dividendų išmokėjimą. Ar ne bausis patriotizmui pavojus, kad parakas neranda sau vietos ir per tai jo parupintojai negauna pelno! Ar ne dėlto valdžia yra priversta siųsti šautuvus ir kanuoles į darbą, kur — kaip tai Nevadoj atsitiko, — darbininkai «maištą» kel.a, t.y. nedirba už bevertes popierėles. Kaip Dievas gyvas, reikia daugiau išleisti parako; nes kitaip pavojus grėšia «tevynei». Dabar Indianos valstybėj ar mažai bus sunaudota parako prieš gatvegeleželių streikus! O tokioj plačioj šalyj ir daugiau turi atsirast ta puiki proga. Roozeveltas, kurs stoji neseniai priešais Du Ponto parako trustą, dabar matomai suprato klaidą padaręs ir nusiuntė kariuomenę Nevados «maištininkams» malšinti, o laivyną — į Filipinus, kad rengtųsi prieš Japoniją išpuškinti Du Ponto paraką. Nelaimė, vienok, kad iš Nevados prisiejo atšaukti kariuomenę, neišleidus nė trupučio parako: nenuau dėliai «maištininkai» toki ramūs, kad nė Pinkertono šnipų gaujos negalėjo jų išjudinti.

Teip tai nesiseka valdžiai įkalbėti darbininkams, kad jie «maištininkai». Nevados kalnakasiai seniai jau vadinami tokiais, nes priklauso prie žinomos Vakarų Kalnakasių Federacijos. Tai ne Mitchelio sutvertoji anglekasių unija, kuri politiką turėjo nesikišt. Bet ir šita jau kad tik neišeitų į «maištininkų» lauką, nes, Mitcheliui atsitraukus, jau kapitalistai patys pradeda per politiką daryti anglekasių padėjimo permainas. Da nedaro, bet kalba, rupinasi. «Pittsburg-Buffalo Coal» kompanijos prezidentas J.H.Jones (Džons), nurodo, kaip darbininkai turėtų but apsaugoti nuo žuvimo kasyklose ir nuo skurdo, negalint dirbti. Jis sakosi sutinkąs, kad valstybė (Peensylvanija) įtaisyt tam tikrą fondą, iš kurio gautų pašėlpą nelaimingojo ar žuvusio anglekasių šeimyna. Turėtų but uždėta ant darbdavių mokesis į tą fondą. Jo priežiurai butų paskirta valstybės komisija, į kurią vieną trečdalį narių rinktų gubernatorius (tą reikia suprasti: rinktų iš pačių darbdavių), o du trečdaliu rinktų žmonės. Jone-

so kompanija vadinasi nepriklausanti prie anglies trusto ir josios kasyklose labai mažai atsitinką nelaimių. Jis pasibaigęs ypač paskutiniaisi atsitikimais, kur žuvo anglekasiai mišiomis per gazų eksplozijas ir sugriuvimą. Jis parodo, kad kasyklose turi but įtaisyta keli išėjimai, kad oras butų į ju traukiamas ne iš vienos vietos, kad jis butų šviežias kiekvienai anglekasių kuopai iš 50-60 žmonių. Tas ir kitas permainas turėtų įvesti ir kontroliuoti valdžia. Ir Jones'o draugu Peensylvanijos įstatymdavystėj šiomis dienomis rengiasi paduot tam tikrą įstatymo sumanymą («bill»). Gal tas ir jeis gyvenimą, gal tuo politikos keliu bus pagerintas darbininkų padėjimas, bet jei darbininkai vis bus mokinami «nesikišt politiką», tai labai greitai tie kapitalistų ir jų valdžios gerie jie įvedimai ištvirks, pasileis...

Jones yra žinomas kaip viens geriausiųjų anglies statistikų Amerikoje. Jis parodo, kad visoj pasaulej pereitais metais iškasta anglies apie 1 bilijoną 230 milijonų tonų, arbu 30-čia milijonų tonų viršaus, negu 1906 metais, o Jungtinėse Valstybėse per pereitus metus iškasta 440 mil. tonų, arbu 25-kiais milijonais daugiau, negu užpernai. Bet tuo tarpu jumo mato, kad Amerikos kasyklos tai didžiausios į visą pasaulį žmonių mėsinyčios, daugiausia praryja gyvasčių.

Tai vis vaisiai darbininkų nesusipratimo ir nesikišimo į politiką... Bet kaip dabar pradės už juos kištis į politiką kapitalistai, tai gal vėla neužilgo pamatysim, kaip vilkai gelbsti eriukus. Jones yra atstovas, tiesa, didelės kompanijos ir jo norai gal pačina iš žmoniškumo, ne vien iš baimės prieš grėšiančią anarchiją — kerštą prieš žmonių mėsinyčią. Bet jis tik viens su nedaugeliu kompanų. O kiek tų trustinių kirmynų, kuriems nė aukštinio, nė laugo neuždarysi! Ir čia pasirodo, kad darbininkams reikia kištis į politiką, bet suprantant savo klesos politiką, reikia varyt savo darbininkiską, proletarišką politiką: kovot sykiu už šios dienos duoną ir už rytojaus — kovot už ekonomiskus ir politiskus reikalus.

Kriziui pasirodžius.

Kriziui pasirodžius, tuo pradėjo dirbtuvės užsidaryti ir paleido iš darbo šimtus tūkstančių darbininkų... Jų tarpe labai didelis nuosimtis yra teip suvargusių, kad negali jokiū būdu suvesti savo rokundos, ir nė vieną mėnesį subūti santaikoj su duonkepim, mėsininku ir su namų savininku. O tuo tarpu viskas pervirš brangu! Darbininkas iš dirbtuvės išmestas nuo darbo. Tai reiškia, kad jis išvilktas ir iš drabužio, ir iš pastogės su mažais kūdikiais...

Darbininke! Klausyk tu tųjų mažiulėlių balso, išgirskie pirmiaus, ne kaip tau reikės girdėti jųjų aimanavimai, kada vaikščios įsikabinę motinai į sijeną ir šauks: «Mama, valgyt! Mama, valgyt!» O ką mama galės pagelbėti toj nelaimėje! Tėvas teip mažai rūpinasi apie mažiulėlių aimanavimo laikus. Jisai ir «gerais laikais» nie tas! Darbininke! nelauk kolei tau taps paskutinis duonos kąsnis iš rankos atimtas. Ką tada kaltįsi, kada laikui bėgant užgaus tave tyroniškas smūgis, kapitalistiškas smūgis! Atmintie, kad po šiam kriziui būtinai turės įvykti didelės permainos... Jau patys kapitalistai gana aiškiai parodo darbininkams, kad šis surėdymas

N
neverta
permai
listai, l
ganti u
darbą.
kų unį
savo ti
stov. l
rė pam
galių a
kanuol
giuklu
kiems
deda s
priešai
džia ki
bės jie

K
neper
veikal
štą, ar
vertė
kalba
tojam
pamat
perski
sidirb

I
nijai,
to, ki
š
mą; r
nima,
ti dar
jališk
apie i
yra si
su pr
tik ne
o kai
nų jų
tobul
I
ypati
siprat
skelb
so žm
ratik
giūca
pažiū
vesti

glies trusto ir jo-
l. Jis pasibaigė-
anglekasiai mi-
Jis parodo, kad
oras butų į jas
viežias kiekvie-
ir kitas permai-
Jones'o draugas
nis rengiasi pa-
Gal tas ir jeis
ntas darbininkų
iami «nesikištį
valdžios gerie-

jų anglies stati-
lėj pereinamais
onų tonų, arba
is, o Jungtinėse
nil. tonų, arba
bet tuo tarpu jis
į visą pasaulę
ių.

ir nesikišimo į
cištis į politiką
kaip vilkai gel-
kompanijos ir
š baimės prieš
ėsinėjimą. Bet
k tų trustinių
ūzdarysi! Ir čia
litiką, bet sup-
darbininkišką,
nos duoną ir už
s reikalus.

ryti ir paleido
arpe labai dide-
u būdu suvesti
su duonkepin-
as pervirš bran-
Tai reiškia, kad
kūdikiais...
, išgirskie pir-
, kada vaikščios
Mama, valgyti
p mažai rūpina-
ais laikais» nie-
urklys nugirdy-
is duonos kas
bėgant užgans
minkie, kad po
s... Jau patys
šis surėdymas

nevertas yra nė stipusio šunies atminimo! Butinai jis turi būti permainytas. Jau dabar kai-kuriose vietose parodo patys kapitalistai, kad darbininkas nieko nevertas, kad jau ir už darbą negali gauti užmokesčio! Pakišo be vertės popieras darbininkui už jojo darbą... Tai parodo, kad tokia galybė, kaip šiandieninės darbininkų unijos, tai tik kaip surūdijęs ginklas, su kuriuo stoja į kovą už savo tiesas. Nenutylės kantriai, pakels streiką, tai da įves karišką stovį. Kaip «Kova» praneša, Nevados valstybėj darbininkai susitarė pamesti darbą vien tik dėlto, kad negali gauti apmainyti popiergalių ant pinigų, tuo kareiviai tapo parkviesti iš San Francisco su kanuolėmis ir su šautuvais! Ar tai ne gana aiškus kvietimas prie ginkluotos revoliucijos?.. Visos unijos turėtų stoti į pagelbą tokiems vargūliams, kaip tik kurioj valstybėj kapitalistai teip pradeda smaugti. Turėtų surinkti parašus visi iš eilės ir užprotestuoti priešais tokį prezidentą, kad jis teip netikusiai gaspadorauja ir leidžia kapitalistams teip smaugti šalį, siunčia kareivius prieš teisybės jieškančius darbininkus!

Rūbsiuvis.

Kas yra tėvynė.

Klausiant kai-kuriems draugams apie tėvynę, apie tautybę neperseniai pažadėjau patalpinti «Kovoje» moksliską, kiek ilgesnį, veikalą, verstą iš rusų kalbos. Dabar čia ir pradėdu talpinti tą raštą, su antrašu «Kas yra tėvynė», kurį parašė rusiškai Vasiljev, o vertė lietuvių kalbon drg. R. Augys. Raštas pusėtinai prieinama kalba parašytas, o vertimas stengiasi da prieinamiau mūsų skaitytojams parūpinti. Čia skaitytojas ras išaiškintą tėvynės prasmę ir pamatą, ir jeigu turės palinkimą prie manymo ar svarstymo, tai perskaitęs nuo pradžios iki pabaigai (tęsis per kokias 10 num.), išsidirbs tikrą, rimtą apie tą klausimą nuomonę.

Redaktorius.

Prakalba.

Nė vieno klausimo išrišimas nedarė ir nedaro tiek kančių žmonijai, kiek tai padarė ir daro išrišimas politikos klausimo, tai yra to, kuris yra surištas su valstybės gyvenimo surėdymu.

Šioje gadynėje Rusija ir Rosijus žmonės stovi prieš tą klausimą; reikia išrišti, kaip surėdyti viešpatystės arba valstybės gyvenimą, kad pasibaigtų žmonių kančios ir šalis galėtų ramiai užsiimti darbu, parūpinančiu gyventojams protišką, dvasišką ir materišką išsivystymą. Kiekviena civilizuotoji tauta rišo klausimą apie surėdymą savo valstybės ir dabar atėjo eilė Rusijai. Kožnam yra suprantama, kad minioms žmonių prasmė «valstybė» susilieja su prasme «tėvynė» ir net «gimtinė». Ištikrųjų tos trys prasmės ne tik neapima vieno ir to paties turinio, bet labai tankiai priešingos, o kaip kada ir nesutaikomos. Atskirt tas prasmes, tvirtai kiekvieną jų apibrėžti ir tuomi pagelbėti politiškam apsišvietimui ir išsitobulinimui žmonių — tai tikslas šitos mūsų brošiūros.

Didelėi daugybei žmonių žodis ir prasmė «tėvynė» turi šventas ypatybes, kurios nepavelija net ir pakelti to klausimo. Toksai nesusiiprtingas atsinešimas liūdija tik protišką ubagiškumą tų, kas apskelbia, kad negalima ginčytis apie prasmes, darančias įtekmęant viso žmonių gyvenimo. Męs tokios pažvalgos priimti negalime; mums yra tik tas šventas, kas yra pašventįta mūsų protu ir mūsų laisva valia; ginčas yra reikalingas, nes tiktai jis tegali išaiškinti teisingumą mūsų pažiūrų; bandymai užtildyti abejojančius niekadose prieš ko gero priversti negali; dvasiškas užklausias žmonių turi būti užganėdintas,

kad nebūtų išbiaurintas ir net išardytas visas tautiškas būdas; su klausimais, lytinčiais visas puses žmonių būvio, negalima apsieiti, kaip daro su senomis drapanomis arba padargais, — jų negalima laikyti protiškuose muzėjuose kaip tradiciją (padavimą). Ginčas, nors ir karštas, nėra išvengiamas, kaip pats gyvenimas reikalauja atsakymo ant to, kas iki šiolei mums visiems rodės aiškiu ir paprastu. Męs esame persitikrinę, kad išdėstant klausimą apie tai «kas yra tėvynė», męs pasielgiame, kaip tikri ir mylinti sūnūs Rusijos; mylėti tėvynę galima tada tik, kada žinai meilės dalyką, — kitaip mumise kalba ne meilė, bet arba papročiai, arba baimė, arba tiesiog širdies šaltumas, pridengiamas nereikalaujančiais jokios pareigos žodžiais.

Kaip pasisekė mums išpildyti paimtą ant savęs darbą, — pasakys kiti; mums yra svarbu tik jausmas, paliepusis mums imties už plunksnos; — tas jausmas buvo gili ir tikra meilė prie Rosijos žmonių ir noras matyti tuos žmones didžiais, tas yra laisvas ir apšviestais.

L. Vasiljev.

* * *

Reikiatik paskaityti laikraščius arba da geriaus pasikalbėti su kuriuo nors Rusijos žmogum, ir tuojaus suprasi, kad Rusija pergyvena laiką, kurį teisingai vadina liūdnu laiku. Priešais kiekvieną Rusijos žmogų stovi vienas ir tas pats klausimas: Kaip gyventi?

Šimtai tūkstančių ir net milijonai žmonių, niekad nemislijusių apie likimą savo gimtinės ir savo žmonių su ilgėsiu klausia savęs ir kitų: ką gi tas reiškia? Kaip galėjo atsilikti, kad begalo didelė šalis ne tik pasirodė pamušta karėj su tris syk mažesne tauta, bet ir pasirodė negabi prie jokios išmintingos politikos, prie jokiu priemonių, kurios būtų parodę, kad, nežiūrint nelaimių gadynės pačioj šalyje, žmonės supranta, kas darosi, žino, kaip reikia veikti ir ką daryti, kad išeiti iš baisaus padėjimo.

Tūkstančiai žmonių kalba: Ne, teip gyventi toliau negalima! — Bet kaip reikėtų gyventi kitonišku būdu, matomai ir jie nežino, o gal ir žino, bet negali pasakyti. Jeigu teip, tai yra, jeigu išties žmonės nelaimingam mete negali pasakyti savo vientaučiams, kaip reikia gyventi arba jeigu jie to nežino, tai reikia prisipažinti, kad šalis turi prapulti.

Panašiai mažiems vaikams, audros užkluptiems, išsiblaškę, persigandę ir parpuolę, Rusijos žmonės neturi spėkų, jie išskaidyti akyvaizdoje šitos žmonijos audros.

Visi liūdnamai jaučia, kad yra reikalinga didelė pastanga visų žmonių, kad reikia ką nors padaryti, ką nors permainyti, bet kur pastūmėt tas spėkas, ką perkeisti, kuomi pakeisti ir kaip tą viską atlikti, — milijonai žmonių nežino.

Bet tai nė nestebėtina; juk norint žinoti, reikia suprast, o norint suprast, reikia užsiimti, darbuoties ir mislyti apie tą darbą, katrą prisieina dirbt. Vienok, ar daug yra Rusijoj žmonių, kurie užsiimtų, mislytų ir suprastų visdomenišką darbą? Ar daug tokių ypatų, kurie dirbtų apie išrišimą klausimų, lytinčių visų Rusijos žmonių reikalus; ar daug tokių, kurie žinotų, rusų tauta kokią vietą užima tarp kitų tautų, kaip tos tautos prie jos atsineša ir kaip ji turėtų prie jų atsinešt?

Žinoma, tokių žmonių tėra nedaug, kad būtų daug, tai Rusijos žmonės nebūtų tokiais pavergtais ir išgąstingais, kokiais jie yra; bet juk kiekvienas su mumis sutiks, jeigu męs pasakysime, kad be apsišvietimo gyvent negalima; kiekvienas susitaukys, jeigu męs reikalausime nuo kožno žmogaus pažinimo savo tiesų ir pareigų link savęs, link tėvynės ir linkui žmonijos. Iki šiam laikui Rusijos žmonės šito žinojimo neturėjo, — atėjo valanda atsilyginimo ir dabar kiekvienas pajuto, kad be to susipratimo nepagyvesi. Istorija nedaug palieka Rusijai laiko surasti reikalingą apsišvieti-

mą ir mokėti tolesniai įvesti ją į gyvenimą; prisieina dirbti pačiame užsidegime žmonių skurdo. Tas padėjimas turi priverst dešimt sykių padidinti mūsų norus reikale apsišvietimo, jeigu ir ne paties mokslo, tai tų pamatų, kuriais jis remiasi ir, kurie turi likti pamatais naujo Rusijos visuomenės gyvenimo.

Męs, pasiėmę už plūksnos, suprantame, kad vienoj nedidelėj knygutėj negalima išguldyt ne tik viso politiško mokslo, žmonių įgyto, bet negalima net ir stačiai išskaitliuoti ir parodyt to viso, prie ko veržiasi ir apie ką galvojo žmogaus protas, stengdamasis rišti klausimus ypatingo ir visuomeniško buvimo. Bet šandien to nė nereikia; nes užtenka supažindint Rusijos žmonės su ta didžia ir vienokia visai žmonijai pradžia, kuri tik viena gali padaryti žmonių draugijos gyvenimą, tinkantį išmintingam ir laisvam žmogui. Pamatiniu klausimu viso žinojimo (mokslo) apie visuomenę mes skaitome klausimą: *Kas yra tėvynė?* Tik tą klausimą išrišus, galima statyt kitus, tik mokant nuosekliai atsakyti ant jo, galima gyventi vertai, su susipratimu; tik ant vieno to klausimo mes ir pabandysime duot savo atsakymą ir mus veda prie to viena mislis, vienas noras — atnešt visuomenišką naudą ir pagelbėt, kiek mūsų spėkos leidžia, Rusijos žmonėms palikti išties didžiais, tas yra laisvais žmonėmis.

I.

Senoji tvarka.

Didysis gamtos tyrinėtojas anglas Karolius Darvinas, keliaudamas po pietinę Ameriką, sykį pamatė govedą laukinių žmonių, gyvenančių netoli Magellano pertakos. Išveizda tų skurdingų žmonių, šiaip-teip prisidengusių žvėrių kailiais, drebančių nuo šalčio, nežinančių ką ryto valgys, išgąstingų ir besiglaudžiančių prie kits kito, kaip bursy avių, padarė ant jo tokį didelį ir sykiu biauūrų išpuđį, kad jis sušuko: «Ne, geriau turėti savo pratėviais bezdžiones, negu tokius žmones».

Tuo tarpu visai neabejojama, kad iš pradžių visa žmonių giminė buvo tokiam padėjime, kaip tie skurdūs laukiniai Magellano pertakos žmonės. Visi žmonės, pirmiau, negu pasiliko civilizuotais, buvo laukinėms giminėms, gyvenusioms panašiai žvėrimis. Medžionė arba gaudymas žuvių — tai viskas, kuo jie palaikydavo savo gyvastį. Visas pasaulis jiems išrodė pripildytu dvasiomis, daugiausiai piktomis, kurių reikia maldauti ir prašyti susimylėjimo; laukinis žmogus gyveno nuolatinėj baimėj; jį baugino audra, tamsumas, sapnai, ir viskas kas darėsi gamtoj ir ko jis negalėjo sau išaiškinti. Mažoj giminėj, šiaip-teip, daugiau su pagelba rankų, šaipymos ir nuduodančių šauksmų, negu sudėtos iš garsų kalbos, tokis laukinis žmogus išreikšdavo saviesiems tuos nedidelius jausmus, kurie buvo iššaukti baimės, alkio, šalčio arba džiaugsmo po pasekmingos medžioklės. Net ugnies nemokėjo pagamint, ir jeigu žaibas netikėtai uždegdavo medį, tada šildėsi aplink tą ugnį, o kitu laiku apsieidavo be jos ir net mėšą gyvuolių ir žuvių valgė žalią.

Šeimynos tokioj giminėj nebuvo; pačios buvo visų, vaikai skaitėsi pagal motinų eilės. Vaikų užmušimas buvo paprastu dalyku; užmušdavo daugiausiai mergučes, bet ir vaikiukai, jei buvo kliūtimi, teipgi buvo užmušami ir suvalgomi. Kada tokia giminė susitikdavo su kita, tada, suprantama, jie tuojau užpuldavo vieni ant kitų; užmuštus ir paimitus nelaisvėn suėsdavo, nes valgis buvo gaunamas su vargu, o su nelaisviais nebuvo ko ir veikt, juos maitinti būtų atsiėję brangiau, negu paliepti dirbt.

Tūkstančiai metų praeidavo, neatnešdami jokių permainų ir tik ten, kur žmonės susitikdavo su gyvuliais, galinčiais tapti prijaukintais, tik ten atsirado žymios permainos jų gyvenimo būdo. Kada žmonės išsimokino milšti karves ir ožkas, užlaikyti bandas, tada gyvenimas jų pasidarė truputį geriau aprūpintas. Jie pradėjo

mažiau prigulėt nuo gamtos, jų turtas pasidaugino. Pirmiau niekas nieko neturėjo, o kaip pradėjo gyvulius auginti, tai pas vieną galėjo būt šimtas galvijų, pas kitą tik penkios dešimtys, pas trečią dešimtis ir tt. Pagal skaitliaus galvijų, buvo ir skaitlius pačių; ta kurs galėjo turėti daug galvijų, galėjo užlaikyti ir daug pačių; vis kas pradeda rokuoti pagal tėvo. Paimitus nelaisvėn užmuša ju ne visus, bet dalį paverčia į vergus, vienok vergų skaitlius nedidelis, nes daug nėra reikalinga. Žemė da neturi jokios vertybės šandien giminė atsikrausto čionai, ir galvijams nuėdus žolę, pereina į kitas vietas; kaip ir pirmiau visos kitos giminės skaitus už priešus ir kaip tik suseina į krūvą, mušasi ir vienas kitą užmuša (Toliaus bus.)

Draugo Buržinskio atminimui.

«Žarijos» N 16 jau buvo pašvęsta a. a. draugui Jonui Buržinskiui keletas, iš tikros širdies plaukiančių, žodžių. Vienok neiškenčiu ir aš šio to nepasakęs.

Nebėr Bartkaus... Tai gali, kaip reikiant, suprasti tik tai tikras joniškietis arba gerai pažįstas tą kraštą žmogus. Kaip jis buvo čia visiems šiek-tiek atkintusiems darbo žmonėms įsipykęs, iki gyvo kaulo išsiėdęs! Nelabąjį savo darbą pradėjo da 1905 metų vasarą, kuomet pradėjo Jonišky platesnis revoliucijos judėjimas. Po garsiosios Joniško skerdynės, kuomet girti dragūnai šaudė į laišnyčion subėgusius žmones, jau jis pasidarė atviru šnipu: įdavinėjo ką tik tai žinojo arba ant ko piktumą turėjo; kitaip nebeapsirodavo kokį laiką miestely, kaip tik tai kareivių arba policistų lydimas, arba su šaudykle ant pečių. Bet ypatingai atsižymėjo užėjus po šviesių laisvės dienų tamsiai reakcijai: neišpasakytu įvirtimu jis puolėsi tuomet gaudyt laisvės kovotojus, dragūnų pryšaky jodinėjo po aplinkinius sodžius ir biauuriai tyčiojosi suėmęs kokį savo priešą; pats pirmutinis išmėgindavo į jo nugarą savo nagaišką. Kaip pasiutusias žvėris, jis elgėsi su savo aukomis: kando, draskė, niekino, tyčiojosi: «Jūs man norėjot galą padaryt, tai dabar aš jums padarysiu!»... Jis tarytum pasigėręs buvo tuo reakcijos siutimu... Jam nurodžius buvo sušaudyti Jonišky iš armetų ketveri namai: dviejų lietuvių, Balzario ir Žuko, ir dviejų žydų, kailiadirbio Abromkės ir Šimeliuko «bravoras»... O, kiek reikėjo prisikentėt dėl jo žmonėms, kiek ašarų išliet senoms motinoms, netekusioms savo vaikų! Neuždyką jis buvo įgijęs Joniško karaliaus ir oberšnipo vardą... Ir to darbo varęs nenustojo jis iki paskutinės savo gyvenimo dienos, da sargybiniu tapo... Bet visam yra galas — surado galą ir jis, gavo užmokestį už savo darbus: rugpiūčio 13 dieną krito jis vidury rinkos, keturiomis brauningo kulkomis pervertas. Krito — ir joniškietčiai liuosiau atsiduso. Jei bent koks turtingas ūkininkas ir socialistų šešėlio bijantieji dvarininkai ir kunigai apgailistauja tokį savo bičiulio likimą.

Krito šnipas Bartkus, bet neperėjo nė dviejų mėnesių, ir jau tapo pakartas jo užmušėjas, Jonas Buržinskis; jo draugui, Liangminui, mirties bausmė buvo pakeista dvidešimčia metų katargos. Sunki tai bausmė, vienok ką padarysi, kad be aukų nieko negalima pasiekt! Ir Jonas, sėdėdamas paskutinės dienas kalėjime ir laukdamas mirties, nė kiek nesigailėjo už tą savo darbą. Jam tik rūpėjo kaip-nors savo draugą nuo virvės išgelbėjus, ir ar šiaip, ar teip — pasisekė jam tai padaryti. Ramus jis buvo, nes jautėsi atlikęs tai, ką kiekvienas tikras darbininkas-revoliucionierius turi būti pasirengęs atlikti. Ir, galvą aukštyn iškėlęs, mezdamas panikinimą savo budeliams, jis sutiko mirtį. Numirė, tvirtai tikėdamas, kad mūsų darbas anksčiau ar vėliau atneš gausius vaisius... Ir koks didelis skirtumas tarp pasidavusio už supuvusį grašgalį

gino. Pirmiau
ginti, tai pas
dešimtys, pas
skaitlius pačių;
i ir daug pačių;
aisvėn užmuša
ų skaitlius nedid
i jokios vertybės
jams nuėdus žo
s giminės skait
ienas kitą užmuš

imui.

i Jonui Buržim
Vienok neišken

prasti tikrai tik
l. Kaip jis buvo
sipykęs, iki gy
905 metų vasa
judėjimas. Pa
ai šaudė į ba
nipū: įdavinėjo
nebesasirody
policistų lydi
žymėjo užėj
kytu įvirtimū
i pryšakyjodi
res koki savo
avo nagaikū
indo, draskė
tai dabar aš
eakcijos sim
motų ketveri
žydų, kailia
eikėjo prisi
oms, neteku
karaliaus ir
i paskutinės
n yra galas
ugpiūčio 13
lkomis per
bent koks
arininkai ir

sių, ir jau
ui, Liaug
katorgos.
ko negali
alėjime ir
Jam tik
šiai, ar
autėsi at
erius turi
nas panie
i tikėda
vaisius...
grašgali

šnipo Bartkaus mirties ir pasišventusi) darbininkų klesos labai re-
volucijonieriaus mirties! Tai naktis ir diena, biaurios, purvinos
rudens dienos ir skaištus, linksmas pavasario rytas, tai mirtis ir
gyvybė... Ir Jonas, ir numiręs, gyvęs, jo vardas bus, kaip kokio
šventojo, minimas jo draugų, o šnipo vardas bus visų paniekintas,
nieks nenorės jokių reikalų turėti su jo šeimyna, greitai užmirš ir
paniekš jo vardą dar gi tie, kuriems jis teip reikalingas buvo.
Paskutinis gi Jono prašymas, kad draugai aprūpintų seną, be jo-
kios atspirties likusią, jo motiną, tikiu, ras darbininkų ir visų re-
volucijos šalininkų širdyse greitą atbalsį. Tikiu, kad ir Liaug-
mino šeimos likimas bus aprūpintas. Žinant, kad artymieji
žmonės yra, kaip reikiant, aprūpinami, ne teip sunku nė tie ka-
torgininko retėžiai valkioti.

Baisiai mušami juodu prisipažino užmušę Bartkų. Mušė suė-
mę valstiečiai, manydami, kad tai vagis, mušė policijos tarnai ir,
nuo mirties vaiduodamies, juodu prisipažino. Tą patį patvirtino ir
pas tartytoją, ir tai prapuldė juodu. Susiprato paskui, blogai pa-
dare, bet jau pervėlu buvo — ir šito vieno iš tikros širdies galėjosi
tiek vienas, tiek antras. Jei ne tai, rasi, būtų kaip-nori išsisukę ir
da nemaža gero atnešę darbininkų klesai. Ir kaip tankiai pas mus
panašūs dalykai atsitinka, kaip tankiai pakliuvusieji duodasi su-
vadžiot lapėms-tardytojams ir tokiu būdu patį sau užsinarina ant
kaklo virvę arba ilgų metų kalėjimą ar katorgą įgyja! Geria u-
sias daiktas visuose svarbesniuose daly-
k u o s e, kur tik negalima, kaip ant delno, parodyt savo nekal-
tybės, visai atsisakyt nuo parodymų. Iš šimto
atsitikimų devynesešimtyje tai būtinai reikalingas daiktas. Tokiu
būdu tartytojas nustoja didelės pagelbos iš kaltinamųjų pusės, ir
jų rankos paskui lieka liuosos — teisme gali teip pakreipti dalyką,
kaip geriančia išrodo, gali iš savo pusės liudininkus pastatyt ir
kartais tokiu būdu visai sunaikint surinktasias tartytojo žinias...
Muša, kankina, bet juk vistiek vienas galas — tegul visai užmuša,
o revoliucijonierius neprivalo savo silpnybės parodyt. Liūdnas
draugo Jono likimas tepersergi kitus nuo panašaus žinksnio!

Šis-tas apie «Giltinę».

«Žarijoj» (N 21) A. Didžklapis praneša įdomias žinias
apie «anarlistų-komunistų» kuopą «Giltinę», atsiradusią Lie-
tuvoj. Čia paduodam ištrauką iš A. D. straipsnio.

«Jinai įsikurę gegužės mėnesio 6 dieną. Jos įkurėjas —
žmogus labai artimas «Lietuvos Valstiečių Sąjungai». Obalsis
«visiška pavienio žmogaus laisvė» greit susipietė apie jų pase-
kėjų kuopą.» Laikydames anarchistų principo, susitelkusieji
apsiėjo be jokių įstatymų, net gi be ribotos sutarties, pilnai
pasitikėdami savo vadu. Pirmas naujos kuopos vardas buvo
krikštynos. Ji pasivadino save «Giltinė», įsitaissė tam tikrus
ženklus, kaip antai antspaudą. Tolimesnis jos darbas buvo
gauti pinigų. Tam tikslui buvo sutarta nubausti 500 rublių
Ivoniškio dvaro užveizdą, Koppelį, už miško naikinimą, už
biaurų elgimąsi su darbininkais ir aplinkiniais gyventojais,
mažžemiais ir bežemiais daržininkais ir dėlei laužymo perny-
kščių streikų; teipat buvo reikalauja, kad prašalintų iš dvaro
sodininką Korsaką už baurų elgimąsi ir šnipinėjimą darbi-
ninkų tarpe. Reikalavimai sulyg darbininkų tapo įkūnyti,
bet pinigų negauta. Reikia pridurti, kad čionai jie darė Lie-
tuvos Socialdemokratų Partijos vardu. Kuopos įkurėjams

vėl prisiėjo galvas sukkti, iš kur gaut pinigų. Kiek vėliaus
buvo padaryta eksproprijacija Pažerių raštinėj (ziur. N 5
«Žarijos»). Kadangi kai-kurie kuopos nariai iš raštinės nesu-
tiko imti valsčiaus pinigų, todėli vadui ir įkurėjui dėlei ne-
pasisekimų prisiėjo labai ir labai striukai su pinigais. Kai-ku-
rie nariai, pamatę, kad netaip yra lengvai padaryti viską,
kaip pasakyti, pradėjo šnairuoti į įsteigėją. Jis, palikęs visą
kuopą, su vienu savo mokiniu, pasiėmęs Lietuvos Valstiečių
Sąjungos knygutę aukoms rinkti, leidosi į Kauno gub. į Žei-
mę, į Šetus, į Kopylią tarp kunigų aukas rinkti. Aukas ža-
dėjo Sąjungai gražint pasisekus kur eksproprijaciją padaryti.
Grįžęs iš Kauno gub., kuopos įkurėjas pasijunta esąs apleis-
tas pirmųjų draugų. Pirmoji «Giltinė» apiro. Nesbitikėda-
mas jau patraukti prie savęs karštų pasekėjų, suskato rinkti
kokį papuola. Ir už savaitės «Giltinė» vėl pradėjo gyvuoti.
Pasirodo, kad atnaujintojon «Giltinėn» pakliuvo keli tamsūs,
ištvirkę vaikinai. Naudodamies likusia pas įkurėją antspauda
«Lietuvos Anarch. Komun. kuopos «Giltinės», jie siuntinėjo
kai-kuriems ukininkams ir kunigams kuopos vardu laiškus,
reikalaudami po 300–500 rub. Kiek palukėjus, prisakytieji
pinigai sėbrų buvo renkami. Įbugę žmones be pasipriešinimo
atidavinėjo plėšikams pinigus. «Giltinė» atkiuto gavus pir-
mus 300 rublių pas kunigą Ramanaucką. Tuo taip buvo
kai kurie įsimagyčioję, kad jų vienas buvo net įkliuvęs val-
džios naguosna, bet ištruko. Pasistiprinę pirmaisiais 300 r.,
jie paėmė pas kunigą Budzeiką Garliavoje 500 rub., uždėjo
ant vaistinio Aglinsko 200 rub., ant kunigo Pakuonėje 500
r., ant Varkalos 50 rub. Ant ukininko Augustaičio uždėjo
200 r., nuo kunigo Bliudžiaus paėmė 300 r., paėmė milicijos
reikalams surinktus Lukšių apylinkėje dar 1905 m. ir padė-
tus 40 r. pas vieną ukininką, nuo Abčiko 20 r., Butkoje (Se-
nap. pav.) užpuola ant žydo. Įsivyraę tie plėšikai, neturė-
dami drąsos eiti daugiau pas dvarponius ir kunigus, pradėjo
plėšt maž-daug pasiturinčius ukininkus. Apskritai imant ta
plėšikų kuopa surinko apie 2000 rub.

Koks galima padaryti išvedimas iš to viso? Kasgi paga-
liaus toji «Giltinė», ar tai ištikrųjų anarchistų komunistų
kuopa? Gal nėkiek nebus apsirikta pasakius, kad tai ne kas
kita, kaip tik plėšikų kuopa, prisidengusi tik anarchistų var-
du. Ir anarchistų mokslo jie tik vieną smagiai įsimušė į gal-
vą — svetimosios nuosavybės neapykantą. Pagalios jiems,
matomai, visiškai nesvarbus ir nebrangus pats anarchistų var-
das. Jiems vistiek kieno vardu, bet tik jų kišenėn. Juk Kau-
no gubernijoje jie rinko pinigus «Lietuvos Valstiečių Sąjun-
gos» vardu, o Jonišio dvare rupinos «darbininkų buvio pa-
gerinimui» ir savo kišenės papildymu, kaipo Lietuvos Social-
demokratų Partijos nariai.

Panašios plėšikų kuopos daug pragaištis atneša darbi-
ninkų judėjimui, bet tvėrimosi panašių kuopų galo nematyti.
Kolei bus tokia politiškovi tvarka, kolei nebus iškovota teisė
atvirai darbininkams organizuoties ir kovoti už savo buvio
pagerinimą, tolei neišsiliuosuosim nuo tokių nepageidaujamų
apsireiškimų.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Rusija. Caro valdžia turbūt neteko jokios kitos paramos, ir tik mano remtis ant... durtuvų ir šaudyklių, t. y. ant kariumenės. Kareiviams caras pagrožino rūbus — mondieras, o oficeriams nuo šių naujų metų dikčiai pakelia algas. Iki šiol mažiausieji oficeriai gaudavo kas mėnuo nuo 40 iki 50 rublių, o dabar jie gaus nemažiau 100 rublių. Caras savo tame pranešime sako, kad seniai norėjęs pakelti algas savo ištikimiesiems oficeriams, bet tatai kliudžius revoliucija. Dabar jis matomai atmeta nuo pirmos vietos juodašimčių pagelbą ir remsis tik ant oficerių ištikimumo, nupirkto už žmonių sudėtus pinigus. Bet jau šiandien kariumenės ištikimumas ne nuo oficerių kumščios priklauso. Prastieji kareiviai savo tarpe turi revoliucijoniškas organizacijas ir puikiai nors sunkiai veda agitaciją.

Dabar Rusijoje vėl prasidėjo smarkiau šiurmikauti badas, ypač Kaukaze. Tas pakurstys žmones prie visokių riaušių, sukilimų. Jų nuramdymui reikės kariumenės. Gal dėlto caras ją ir glosto, kad neužilgo reiks užsiundyti žmones.

Pasibaigė byla 169-nių pirmosios dūmos atstovų, pasirašiusių po atsisaukimu į žmones. Nubausti trims mėnesiams kalėjimo ir atimta jiems politiškos teisės. Jie apeliuoja į aukščiausiąją teismą, į senatą. Valdžia nori atnaujinti bylą, kad būtų smarkiau nubausti. Liberalų laikraščiai, skęstanti reakcijoj, pataikaudami valdžiai, rašo apie tą nuosprendį: galėjo, girdi, būti da blogiau.

Vokietija. Kaip buvo minėta, kad Berlyne prasidėjo garsi byla, kur valdžios pilioriai grafas Moltke ir kunigaikštis Eulenburgas skundžia redaktorių Hardena, tai jau dabar ta byla pasibaigė: Hardenui nuspresta sėdėti 4 mėnesius kalėjime. Jis padavė apeliaciją. Byla yra politiška. Bet jis nubaustas už apšmeižimą — anuodviejų didžiunių; nes mat Hardenas savo straipsniuose nurodė jų nenatūrališkus meiliškus darbinius. Bet jo tikslas buvo ne privatiškus tų ponų dalykus parodyti, o tik tą, kad jie sudarę gaują aplink ciesorių, gaują vadinamą «kamarilę», manė vesti visą politiką. Kamarilės, žinomos visose karalystėse, dirba visokias užmačias ir auklėja priespaudą, prisidengdamos vardu karaliaus, kuris vienok yra teip supainiotas, kad nieko nežino kas šalyje dedasi ir nieko negal daryti. Kamarilė, žinoma, neapsieina be moterų — k. a. karalienių, kunigaikštienių ir tt. — Bet Moltke su Eulenburgu iš didelės dalies buvo sudarę kamarilę tarp savęs, moters čia prie to politiško tinklo mezgimo ne ką prisidėjo. Konservatistų laikraščiai, tarp jų ir «Lietuviška Ceitunga», labai negandauja, kad ta byla prasidėjo, nes girdi socialdemokratams iš to labai daug galėsia semti medegos savo agitacijai: geriau, esą, būtų buvę, kad valdžia būtų tą bylą visai užgniaužus, bet Hardeną be bylos negalėjo apkaltinti, o labai jis jau, girdi, biaurus niekadėjas...

Hardenas, vidutinis patrijotas, sakosi matęs toje kamarilėj didelį tėvynei pavojų, tai dėlto ir rašęs.

IŠ PARTIJŲ GYVENIMO.

«*Socialist Party*» ir *immigracijos klausimas*. Amerikiečių Socialistų Partijos visnomenės pildomasis komitetas («National Committee») gruodžio 14, 15 ir 16 d. 1907 m. atlaikė Chicagoje savo susirinkimą. Tarp kito ko daug laiko užėmė klausimas apie ateivystę (immigraciją). Du pild. komiteto nariai, Berger («Social-Democratic Herald» redaktorius iš Milwaukee, Wis.) ir Untermann (nešė, kad tarptautiškojo socialistų kongreso (Stuttgarte) nutarimas

praktiškai neišpildytinas: laisva azijiečių ateivystė čia esanti priešinga darbininkų ir socialistų reikalams. Nutarta, kad Amerikos socialistų judėjimas nuo šio laiko, nesilaikydamas tarptautiško socialistų kongreso nutarimo, turi stovėti priešais ateivystę azijiečių: kynų, japonų ir indų.

Nebraskos valstybėj kilo tarp socialistų nesusipratimai dėl organizacijos; ten yra dvi šalininkystės. Socialist Party visnomeninis komitetas ir pildomasis komitetas balsuoja ar pripažinti Nebraską organizuota valstybe, ar ne, t. y. kurią frakciją pripažinti už Socialistų Partiją Nebraskoje ir išduoti čarterį.

Joniškio rajono konferencija. Lapkričio p. m. buvo Liet. Socialistų Partijos Joniškio rajono konferencija. Atvyko 6 kuopų atstovai. Narių tame rajone yra 50 ir 25 šiaip pritarianti kuopų darbai. Kiekviena kuopa turi įsitaisius knygynėlį ir pradeda daryti vakarinius skaitymus. Konferencija išrinko 5 ypatus į komisiją apsvartymui ir ištyrimui kooperatyviškos darbininkų krautuvių įkurimo. Nutarta su plėšikais vesti aštrią kovą.

LSDP. Panevėžio apskričio komiteto apyskaita nuo 1 liepos ir 1 lapkr. 1907 m. parodo, kad išdan įplaukė 338 rb. 20 kap., išleista 338 rb. 20 kap.

Iš Amerikos darbininkų gyvenimo.

Pramonės darbai vėl prasideda. Praneša (žinia iš «New York Times»), iš Pottsville, Pennsylvanijoje, kad nuo 30 gruodžio darbiai, kaip tūkstantis darbininkų vėl grįžta į darbą plieno pabrūkų Eastern Steel Company. Tos kompanijos administratoriai sako, kad darbas eisias penkias dienas kas savaitę. Darbų užsakymų tikisi kompanija tikrai gausianti da daugiau apie pavasarį. Pottstowne teipgi prasidėsia darbai Stanley G. Flagg kompanijos dirbtuvėse. Teip pat prasidėjo darbai kvarbinėjoj Bramcote Dry Works ir šilkų austuvėj Champion.

Massachusetts valstybėj North Attleborough mieste Paine kompanijos brangumynų dirbtuvė, beveik stovėjusi kelias savaites pradėsianti neužingo pilnai dirbti. Saxonvillėj vilnų pabrūkų kas teipgi pradės dirbt, kaip pirma, pilną laiką 55 valandas per savaitę. Apie 500 darbininkų yra samdoma toje dirbtuvėj.

Maine valstybėj Dover mieste vilnų trusto šaka Brawno pabrūkų kas, samdantis 300 darb., pradėjo dirbt 4 dienas per savaitę po 10 val. kasdien. Johnstown, Pa. Cambria plieno pabrūkų, kurs kiek laiko atgal buvo paleidęs 5000 darbininkų, dabar apskelbė, kad 75 nuošimčius (75 iš 100) grašių atgal ir ims dirbt.

Darbo biuras Washingtonė, didžiausias į visą pasaulę, su savo *immigracijos (jeivystės) skyriumi*, kurio viršininku yra Powderly. Iš to biuro iki spalio 1 d., t. y. iki kriziui prasidedant, didieji Amerikos pabrūkantai reikalavo 300 tūkstančių darbininkų. Darba vėl pradėjo reikalauti; paskutinėse dienose pareikalavo 20 tūkstančių. Mat pramonė vėl pradeda geriau eit. Bet įstabu, kad miestuose pilna bedarbių, o pabrūkantai reikalauja ateivių. Mat šie turi šviežesnį savo tavorą, tai yra spēką.

Koks skirtumas? Kongresmonai (atstovai Washingtonė) pakėbė sau algas nuo 16 iki 24 dol. per dieną ir tą vadina politikos darbu. Darbininkai reikalauja pakelti nuo \$ 2,50 iki \$ 2,75 už dieną, ir teiri streikuoti. Tą vadina anarchija.

SANJUNGOS REIKALAI.

Užklauskimas apie revoliucijos dainas.

Pamatę straipsnius apie revoliucijos dainas su gaidomis visi draugai nusiminė, kad revoliucijos dainos po suolu pakištos. Męs 9-tos kuopos draugai savo mėnesiniame susirinkime nutarėme prašyti paaiškinimo pildomojo komiteto, kur jos dingę, ar jau jų nėra? Męs matome, kad LSS. komitetas negerai pasielgia su dainomis, kad III susivažiavimo nutarimus pro ausis praleidžia.

Sekr. *I. Nienns.*

Apie organizatorių.

Plymouth, Pa. 24 ta kuopa LSS. mėnesiniam susirinkime, gruodžio 4-tą dieną svarstė 60-tos kuopos So. Boston, Mass. įnešimą («Kovos» N 46) apie keliaujančių organizatorių. Kuopa atranda tai reikalingu ir naudingu, nes toksai kalbėtojas galėtų aplankyti ir mažiausias lietuvių apgyventas vietas su pagelba artimiausių kuopų toje apylinkėj. Iš kur imti lėšas jo pragyvenimui, atrandame, kad tiktai iš suaukautų centų per tokius susirinkimus gali užsilaukyti; jeigu vienoj vietoj aukuotų mažai, tai kitoj daugiau, teip, kaip dabar yra daroma, ir tokiu būdu galėtų lėšas organizatoriaus uždengti. Iš kur kokia ypata būtų atsakanti, kuopa to nesvarstė, nes tas paeina iš keno nors linoso noro ir pasišventimo.

Sekr. *V. Alyta.*

2-ro rajono reikaluose.

Nauji metai — seni vargai. Teisybė, tą kožnas žino ir pasako, katras nors kiek mislija. Bet, draugai ir draugės, ar męs visi mislijam apie tuos senus vargus? Baigiantės seniems metams, pasididino varguolių vargai. Pažvelgsi į laikraštį — pamatysi: dirbtuvės ten ir ten sustoję, šimtai ar tūkstančiai bedarbių pasipylė ant gatvių, ir vis su įmirtimu keršija kapitalistams. Pasilikęs su tuščiu kišenium darbininkas pradeda alkėti ir sykiu pradeda galvoti, kas tą viską padaro, ir klausia kito, ką reikia daryt. Pasakykim, kad tai proga varyt agitaciją. Bet kaip varyt? Pasakysim: reikia tam tikrus lapelius atspauzdint, prakalbas rengt. Teip. Bet tam viskam reikia būtinai tam tikro kapitalo. O iš kur jį paimt? Taigi, jeigu męs, varguoliai, kovojam su kapitalistais, tai ir kovai medegą pasirūpinkim — didinkim rajono išdą, kad turėtume kuo uždengt mūsų agitacijos lėšas. Jeigu męs nenorim šelpt kapitalistų važįjant į konferencijas, tai, man rodosi, ar ne būtų gerai, kad nors kelintą dalį tokių pinigų sulaukyt, kad būt galima smarkiau agitaciją varyt. Reikia rūpintis, kad nors kiek galima būtų nutraukt nuo kapitalistų pelno, ką aukaujame važinėjimais; aš nesakau, kad tai nereikalingas darbas, bet man rūpi, kaip sutauptų tuos centus. Aš tikiu, kad tą nepalaikys draugai už blogą... Męs matom, jog šiandien agitacija yra reikalinga, o tam būtinai reikia, kad finansai geriaus stovėtų. O draugų daugumas visai nedirba. Ką gi reikia daryt? Taigi, draugai ir draugės 2-ro rajono, atkreipkit į tai atidą, ir apsvarstykite gerai šį ir kitus panašius klausimus, suteikite patarimą delegatams, idant tas mūsų darbas atneštų didesnę naudą, teipgi nepamirškite, jog ši 6 ta konferencija — metinė. Tikiu, jog pasistengs kožna kuopelė prisiųst delegatus, nes bus ren-

kami nariai į rajono komitetą. Tikiu, jog draugai tą pasistengs atlikt.

Su meile visiems draugams

Org. *J.B. Jusaitis.*

Massachusetts rajono IV konferencija.

Konferencija buvo lapkričio 17 d. 1907 m., po nr. 17 Harrison St., Cambridgeport, Mass.

Konferenciją atidarė organiz. S. Donila. Konferencijos vedėju išrinkta drg. A. J. Viznis, sekr. P. J. Babilius, redaktorium J. B. Smelstorius.

Delegatus prisiuntė šios kuopos: — 71-ma kuopa, Cambridgeport, Mass.: P. J. Babilius, K. Armonas ir J. Bertulis; 60 kp. So. Boston, Mass.: K. Pacevičius, L. Čečkauckas; 67 kp., Brighton, Mass.: J. Gabalis, R. Čiuberkis, P. Klykunas; 64 kp., Lawrence, Mass.: R. Vasiliauckas; 40-ta kp., Worcester, Mass.: J. B. Smelstorius, A. J. Viznis. 61-mos kuopos West Lynn, Mass. nepribuvo nė gi mandato nepristatė.

IV-ta konferencija išreiškia Brocktono kuopai papeikimą už apatiją ir nesiuntimą delegatų rajono konferencijon.

II-ros konferencijos nutarimas išleisti lapelius išpildytas.

Išde pinigų randasi \$7.08. J. P. Raulinaitis padovanojo rajono išdui laikrodėlį vertės \$15.00.

Raportai išrinktų į komisijas draugų: J. P. Raulinaitis, išrinktas pasiųsti anglų Soc. Part. konferencijai linkėjimus, savo užduotį išpildė; L. Grikštas išrinktas sužadinti iš beveiksmio Brocktono LS S. kuopą, išaiškino, kad minėta kuopa labai silpnai stovi ir reikalauja rajono pagelbos.

40-ta kuopa iš Worcester, Mass. pristatė konferencijai reikalaujamas atskaitas iškaščių rengimo vakaro II-sios rajono konferencijos. Peržiūrėjimui tų bilų tapo išrinkti dr-gai: K. Armonas, P. Klykunas ir R. Vasiliauckas.

Svarstyta, kas turi pasirašinėti protokolų knygoje. Nutarta, kad protokolų knygoje pasirašinės rajono organizatorius ir rajono sekretorius. Po protokolu apskelbiamu «Kovoje» pasirašinės konferencijos sekretorius.

71-ma kuopa įnešė reikalavimą vienytis su anglų Soc. Partija; įnešimas kaip klausimas ne vieno rajono išrišamas ir perankstytas, tapo atmetas; 60-ta LSS. kuopa įnešė, kad įkurti Bedarbių Biurą. Klausimas tapo išrištas šiokiu būdu: kad Bedarb. Biuras būtų įkurtas Bostone. Išrinkta tam tikslui drgg. J. P. Raulinaitis, 28 W. Broadway ir K. Pacevičius, 18 National str., So. Boston, Mass.; jų adresai turi būt organe «Kovoj» ir «Žarijoj», kad išvažiuojas Amerikon draugas, ar esantis Amerikoje be darbo, iš laikraščio galėtų patirti, kame jieškoti sau pagelbos. Pribuvusį iš Europos draugą Bedarbių Biuras priims globon tik gavęs nuo aplikanto paliūdijimą vietinės kuopos, kad tikrai yra pirmievis ir kovotojas už laisvę. Jeigu Biuras draugui be darbo negalėtų gauti darbo vietos Bostone, kreiptis prie Mass. valst. LSS. rajono draugų su atsišaukimu, ar kur neberandas žinoma draugams neužimta darbo vieta. Jeigu prisieitų Biurui ilgai laikyti be darbo dr-gą, vėl kreiptiesi prie rajono draugų su prašymu kolektyviškai draugų sušelpiti. C. Kom. nuo savęs turi duoti kuopoms paraginimą.

Įnešta, kad prie «Kovos» būtų mėnesinis priedas, kame tilptų svarbesni moksliški raštai, eilės ir statistikos; tapo priimta 10 prieš 4 balsais.

40-ta LSS. kuopa įnešė, kad rajonas pasikviestų drangę Olytą varymui agitacijos surengiant prakalbas; tapo nutarta, kad rajono komitetas susižinotų su kalbėtoja, ar prisiims užkvieta ir kokiom išlygom. Kelionės lėšas rajonas apmokės.

Mass. valst. LSS. rajono IV-ta konferencija išreiškia savo karščiausių sąjaušmą draugams A. Baltrušaičiui ir P. Dubickui, nukentėjusiems per niekšišką pasielgimą kun. Kaulakio, kuriam ta konferencija meta veidan paniekinimą.

Į pildomąjį (ar ne veikiamąjį? Red.) komitetą išrinkta drg. A. J. Viznis.

Nutarta, kad kuopa, rengianti prieškonferencijinį vakarą, užprašytų į tą vietinę svetimtaučių socialistų kuopos narius per laiškus, bei per tam tikslui išrinktus pasiuntinius.

Nutarta užklausti Pildomojo Komiteto, dėl kokios priežasties atmetė spauzdinimą «Revoliucijos dainos»?

Nutarta parengti prakalbas Hyde Park'e dėl suorganizavimo naujos kuopos. Tam reikalui atlikti išrinkta draugai: K. Pacevičius, J. Kugis, S. Donila.

Nutarta per organą duoti papeikimą Konstitucijos sutaisymo komitetui už vilkinimą su atlikimu užduoties.

Nutarta sekančią Mass. valst. LSS. rajono konferenciją laikyti Brighton, 18 sausio 1908 m.

Nutarta, kad atspausėtų lapelių paskirtas komitetas kuopoms už 35c. pardavinėtų 100 ekzemplierių; iki šimtui už ekz. 2c. Siuntimo lėšas apmoka pats komitetas iš rajono išdo. Į komitetą išrinkta J. P. Raulinaitis, J. Zubas ir S. Donila.

Klausimas kaslink gavimo knygų nariams LSS. tapo atidėtas iki kitai konferencijai.

Drg. S. Donila rajono išdui sugrąžino likusius nuo I konferencijos paskirtus išlaimėjimui \$ 5.00.

Nuo W. Lynn'o konferencijos vakaro pelno atlieka \$ 3.75.

Esantieji IV-toj konferencijoj draugai suaukavo uždengimui iškaščių pasidariusių rengiant IV konferencijos vakarą \$ 6.30. Pas išdininką tat viso labo lieka \$ 22.13c.

Sekr. P. J. Babilius.

PABRIKE.

Parašė *Putpelė.*

MAŠINOS, tik—ką paleistos, pradeda nuobodžiai gurgzdėti. Kiekviena atskira jų dalis išduoda savotišką balsą. Storos, baltu audeklu apvyniotos triubos, kuriomis eina garas, varantis visas mašinas — šnypščia, it norėdamos įgaldinti savo valdines. O centrifuga, prie kurios aš stoviu, saugodamas, kad jąją neištiktų kokia nelaimė — ne tik jai pačiai, bet ir mano ir daugelio kitų dirbančių tame pat kambaryje darbininkų gyvasčių, — užia ausis rėžiančiu balsu. Ji sukasi taip greit, kad šlapi skarmalai, pakliuvę į jąją, kaip bematant lieka sausi, ir jeigu aš, kur—nors užsižiopsojęs, to neužtėmyčia, tai nuo tų visų, pakliuvusių į jos gerkle, skalbinių liktų tik pelenai, ir net pati ta centrifuga nelabai sveika tepasiliktų.

Užtaigi man, kaip pavyzdingam darbininkui, pasisekė įgyti prielankumą.

Teip aš mažčiau.

Tą mano užsimastymą staiga pertraukia meisterio balsas:

— O tu, ko čia dabar riogšai, ar nežinai, kad į pabirką

Agitacijos lapeliai.

«Kovos» N 46 skaitau ir vėla klausimą, pakeltą II-ro rajono V-toj konferencijoj. Kiek matoma iš tojo straipsnelio konferencija nori, kad «Kova» nebūtų prikimšta vien polemikoms, kartais visai be vertės. Antras jųjų sumanymas da svarbesnis, kuris skamba: «Priimta sumanymas, patarti atspauzdinti lapelius lėšomis Sąjungos prieš balsavimus, agitatyviškus, ir išsiuntinėti visoms kuopoms. Jie turi būt tinkami ilgesniam laikui. Abelnai yra patariama Sąjungai spauzdinti lapelių kuo daugiausia visokių madų, kad platintų visokią socialistišką agitaciją mūsų tarpe. Tai yra didelis pamatas mūsų darbui».

Sutinku, kad tai yra būtinai reikalinga. Jau ir pirmiau apie tai nekurie draugai buvo rašę. Kiek aš esmi patyręs, nurodau priežastis tų lapelių neturėjimo: 1) tai yra ta, kad matomai neturime gerų pasiūventusių rašėjų, kurie turėtų tam tikrą norą juos rašyti; 2) kurie ir turėtų norą juos rašyti, tai vėla kliūtis, priežastis, kad netur laiko, ir jeigu parašo tai da jų rankraštį pusėtinai reikia taisyti, kitaip negalima atspauzdinti, nepataisius; 3) viską kraut ant ant sprando redaktoriumi ir gi negalima, kadangi «Kovą» suredaugot gerai, tai ne vienos ypotos darbas; reikia keliolikos gerų bendradarbių, kurie nuolatos rašytų pasiėmę tam tikrus skirsnelius. Vienok mūsų tokių neturime. Visokios rūšies strapsnelius tur sutaisyti redaktorius pats vienas, o tas yra ne lengva. Geriau būtų, kad konferencijos, užmąnydamos tokius patarimus, išrinktų tam tikrus draugus — ypatas iš savo tarpo, ką taisyti rankraščius, tokiems lapeliams. Žinoma kiekvienas apsiėmęs stengsis atlikti darbą; 4) lapelių išleidinėjimas nors yra gana reikalingas, — be jų agitacija negal platintis! — vienok reikėtų da perleist per referendum visos LSS., gal kartais rasis didesnė dalis nenorinčių išleisti Sąjungos lėšoms (kaštais), ar gal atsirastų da svarbesni užmąnymai, pa-

atėjai dirbti, o ne tinginiuoti?

Nieko nesuprasdamas, žiūrėjau į jį išverstom idijotiškom akim, o galvoje man vis girdėjosi neperstojamas užimas: «Šššššš»... Instiktyviškai atjauzdamas meisterio norą, atsistojau ant drebančių kojų ir, svyrudamas, prisilaikydamas už sienos, nuėjau vėl prie savo centrifugos. Machinališkai paleidau stovėjusią centrifugą, machinališkai išleidinėjau visus nugręžtus skalbinius, ir visą tą dieną dirbau... machinališkai — kaip mašina. Negirdėjau jau nė mašinų užimo, nė riksmų ir juokų kitų darbininkų, nė garo švilpimo, nejučiau nė ką dariau...

Kad neapvilti pono direktoriaus užsitikėjimo, padėjau akis į besisukančiąją žaibo greitumu centrifugą ir saugojau ją. Teip man bežiurint, praėjo kokios penkios minutės, ir mano akise pradėjo viskas mainytis, tartum, kad sukasi jau netik centrifugą, ale ir kubilai aplinkui mane stovintieji, ir sienos, ir žemė po manimi, ir aš pats... Nebegalėdamas daugiau stovėti, galvai susisukus, parpuoliau ant žemės ties pat centrifuga, susimušdamas iki kraujų nosį į kokios tai lentos kampa. Jaučiau, kad mano galvoje, smegenise staiga pradėjo užti: «Žžžžžž»... Neatsimenu koku budu atsiduriau lauke, po langu, už kurio stovėjo mano globai pavesta centrifuga. Šiek—tiek atsikvošėjęs, pradėjau dairytis, žiūrėjau į saulę, ramiai žibančią, į mėlyną dangų, pilkus debesėlius, ore plaukiančius, beveik nesuprasdamas, iš kur jie atsirado, kodėl aš

tarimai. O gal galėtum panaudot lapelių spaudinimui «Agitacijos fondo» aukas. Kiek aš manau, tos aukos buvo dedamos dėlei keliaujančio «organizatoriaus». Šiuom tarpu mes jo neturime; ar turėsime kada, sunku žinot. Taigi kolei jo neturime, reikėtų tos rūšies aukas sunaudot lapeliams (jeigu didesnė dalis Sąjungos pritar-
tų).

Apie tokios pat rūšies lapelius buvo kalbėta jau pernai. Ant tokio paragavimo aš net sutaisęs buvau lapelį, tokį didumo, kaip «Ką atneša socializmas. Buvo užvardintas: «Į darbininką ant gatvės». Vertimas iš angliškos kalbos. «Kovos» redakcija buvo apsiėmus pataisyti ir buvo leidžiama per «kryvūlę» centrališkų viršininkų, kurie ir nutarė atspausdinti lėšomis Sąjungos (tuom tarpu Partijos), bet ir po šiai dienai da tasai rankraštis neatspausdintas. Ir jeigu tasai rankraštis yra matomas šiandien netinkamas atspausdinti, aš malonėčiau tųjų draugų, kurių rankose jisai yra, kad man jį sugrąžintų.

K. Rutkus,

221 Wabansia Ave., Chicago, Ill.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės po pieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpinios.

juos matau...

...Pristojant prie to darbo, atvedęs manę mano «geradėjas» prie minėtos centrifugos, paaiškino, kad tas darbas yra lengviausias tame pabrūke, nes nieko daugiau nereikėsia dar-
dyti, tik «įsiremęs» galėsiu švilpauti ir saugoti, kad neužside-
gtų centrifuga.

— Kaip tik pamatysi, kad skalbiniai centrifugoj sausi, tai pasuk šitą rankelę ir jie išeis iš centrifugos, o jų vietą už-
ims kiti, kuriuos vėl tokiu pat budu išleisi... Taigi, žiūrėk, kad nepasiliktum nedėkingu ponui direktoriui už gerą jo šir-
dį, ir nepridirbk blėdies jam ir sau.

Tai pasakęs, pono direktoriaus įsakymų pilydtojas, pa-
liko mane vieną prie centrifugos. Tai, mislyju sau, pasisekė
man. Dabar tai ištikrųjų geriausią darbą gavau, — tariau sau
pradėjęs dirbti. Ir dabar, esant po langų, mano galvoje mis-
lis apie to darbo gerumą maišosi su užimu. Jaučiau, kaip per
sapną, kad mano smegenise viskas užia, švilpia, girgžda...
tartum į galvą sutalpinta da didesnis pabrinkas, negu tas, kur
aš dirbu. Negalėjau suprasti nė ko aš čia atėjau. nė ką vei-
kiu. «Tavo darbas lengviausias visoje pabrūkoje... Tik žiu-
rėk, nežiopsok... Pasuk šitą rankelę... Dinktelia kartais
mą į galvą, ir žiuriu, ir suku tą rankenėlę... Likau automa-
tu, be jokios savo valios, pajautimų, be jokios incijatyvos, be
supratimo, kaip mašina. Eik padaryk tą ir tą — ir aš einu ir
darau; pakelk šitą iš čia, — pakeliu; padėk ten ir ten, — pa-

Allegheny, Pa. Gruodžio 15 d. atėjo kunigas Abromai-
tis, plotkas nešiodamas, į Juozo Mankevyčiaus stubą. Apsi-
džiaugė išgirdęs, kad Petras Kailius išvašiuavęs iš Allegheny.
«Nors vienas, girdi, šašas nukrito nuo mano galvos». Išgirdęs
vienas vaikas tą jo šneką, pasiryžo klausinėti, dėlko teip sa-
ko, nes Kailius esąs neblogas žmogus. «Kaip anas neblogas
žmogus — sušuko kunigas: — anas neidavo spaviednin!» Čia
prasadėjo tarp vaikino ir kunigo diskusijos. Kunigas, maty-
damas, kad negal išlaikyti savo pusės, užpyko ir ėmė šaukti:
«Tu skatina! tu Kailiaus mokslo įsiėmęs! Da turi keturis me-
tus mokintis, tai tada galėsi šnekėti su manim»... Ir
išbėgo pro duris, nebesuspėjo ir durų uždaryti. Tai kunigas
pasigyrė su savo mokslu, gal kokių septynioliki klesų, kaip
kunigas Milukas, kad diskusijose vartoja tokius žodžius.

Parapijonas.

Brighton, Mass. Pas mus atsilankė 13 d. gruodžio So.
Bostono kunigas Jakštys kalėdodamas. Vienoj stuboj atrado
vieną žmogų beskaitantį «Kovą» ir ėmė privadžiot: «Ką da-
rai, vaikas mano, kam skaitai tuos laikraščius, jie labai šmei-
žia tikėjimą, neskaityk, nes griešiji kada skaitai. Vaikas ma-
no, skaityk gerus laikraščius: «Žvaigždę» ir «Šaltinį» ir kito-
kius dvasiškus, kur kunigai leidžia»... Net drebėti pradėjo
Jakštys kaip drugio krečiamas. Bet kaip įdavė draugas 2 d.,
tada biskį atsitekėjo jo kraujas. Ir ne gėda tokiam skriaudi-
kui vadintis tėvu ir diršta darbininką vadint vaiku! Kitoje
dedu. «Žšžš..... tavo darbas lengviausias... žšžš.....
žiūrėk... nežiopsok... žžžžž... pasuk tą rankelę...

Daugiau nieko mano apkvaišyta galva nesupranta.

Sukelkime kovą.

Miestuos darbininkai visur jau sukilo,
Jau liejasi kraujas ant gatvių grindų!
Vieniems tik sodiečiams dvasia nesusilo,
Jie dar tebekenčia spaudimą ledų...

Sukelkime kovą lyg audrą griausmingą!
Sugriaukim tyronų šią tvarką verksmingą!

Prikelkime brolius vargdienius!

Jau laikas mažturčiams sukilti prieš ponus
Ir broliams sodiečiams atmerkti akis!
Jau laikas nubausti spaudėjus tyronus;
Greičiau teprasmenga tamsioji naktis!

Sukelkime kovą ir t.t.

Nelaukime, broliai, kad kas mums padėtų,
Kad duotų galingi karaliai talkas,
Kad koks ten galiūnas smakus pergaltų —
Tik stokim į darbą, sunėrę rankas!

Sukelkime kovą ir t.t.

Ir dvasią uždege su žodžiu širdingū
Sustokim į kovą už lygias teises!
Ginklus prisirengę, su kerštu griausmingū,

stuboje teipgi jagamastėlis sutiko savo priešą, norėjo pamokinti, paklausė kokius laikraščius skaitas, bet tasai atrėžė teip, kad išėjo neatlikęs savo misijos, t. y. nepaėmęs 2 dol.

V. T.

Chicago, Ill. Gruodžio 15 d. vakarinėj miesto dalyj atsi- buvo prakalbos, LSS. 22-ros kuopos parengtos. Žmonių buvo apie 400 ypatų, tarp kurių buvo apie 40 moterų. Pirmą syk čia toks skaitlius klausytojų susirinko. Matyt žmonės nor nuo socialistų išgirsti apie šių laikų krizį. Kalbėjo K. Rutkus ir Gugis. Žmonės ramiai klausėsi. Bet atsirado ir juodašimčių. Per visas prakalbas Jurgis Gustaitis vaikščiojo tai prie vieno, tai prie kito niekindamas socialistus. Pasiprašius jam buvo leista kalbėt. Bet žmonės ėmė švilpti ir rėkti, kad nereikia.

Aukų surinkta 8.74. Literatūros parduota už 3.15.

S. Šimas.

Westville, Ill. Gruodžio 16 d. Daring Cool Co. kasyklo- je liko užmuštas Al. Uršinas, 35 metų amžiaus. Buvo doras vyras, apsišvietęs, laikraščius skaitė. Tapo palaidotas ant protestonų kapinių, ba jojo mūsų kunigėlis Skripka nepriėmė ant lietuviškų kapinių; sako, šliuptionis, negali įjį ant šventos vietos laidot. Kun. Skripka sako negalys duot išrišimo tam, kuris skaito «Kovą».

J. Alinskas.

Lawrence, Mass. Dirbtuvių čia yra daug, daugiausia austuvės. Nors kitos dirbtuvės, labai didelės, bet uždarbiai, abelnai imant, menki. O pastaruoju laiku visai sumažino, tik- tai po 3 dol. per savaitę. Pasidėkavojant kapitalistų šuny- boms, jau priviso pilnos gatvės bedarbių proletarų. Buriais eina prie vartų dirbtuvių įieškodami karnio duonos.

Z. Jank.

Sulaužę sumįsim jų ydas piktas!

Sukelkime kovą ir t. t.

Statykime svieta ant pamato naujo;

Tedirba ant žemės išvieno visi!

Storieji — didikai tenegeria kraujo,

Visus tesulygįs darbai ištisi!

Sukelkime kovą ir t. t.

Tarptautišką mokslą sutversime vieną,

Ir eisim prie laimės ir siekių augštų!

Ir griausime drąsiai šią tvarką kasdieną,

Ir skelbsime meilę, lygybę žmonių!

Sukelkime kovą ir t. t.

Jau laikas panaikint beturčių engėjus,

Stiprias mūsų įiegas gana išnaudot!

Nuverskim despotus ir darbo davėjus,

Gana savo dorą ir garbę parduot!

Collinsville, Ill. Nuo gruodžio pradžios darbai pradėjo eiti blogyn anglių kasyklose. Tur but dėlei piniginio krizio, nors kitais metais tuom laiku gerai dirbdavo.

Naugatuck ir Union City, Conn. Dabar apsistojus dirbti vienai guminių apautuvų dirbtuvei [Goodyear's Metallic Rubber Shoe Co.], keletas šimtų darbininkų ir darbininkų ga- vo valandą laiko pasilsėti. Teip pat nekurie ir Union City'ės «fandriniai» be darbo. Kaip girdėt, apie naujus metus ir kitos dirbtuvės sustos.

Lietuviai dabar turi naujo darbo, nes perdidelis pabrangimas valgomųjų produktų pas vietinius pardavėjus (iš dalies pas lietuvius!) privertė juos — per pasidarbavimą mūsų drg. D.F. Eimaičio ir kitų — sutverti kooperatyvišką valgomųjų produktų krautuvę. Kaip seksis — dar nežinia, bet pradžia graži padaryta: paimta gražus butas prie Spring gatvės (Union City) ir visi įvedimai pagal naujasną madą.

Vietinė LSSajungos 25 kuopelė kur-kas smarkiau dar- buojasi, negu pirma. Ne tik skaitlius draugų suaugo dvigubai, bet ir susipratimas pasididino. Susirinkimai laikomi kar- tais po 3 kartus per mėnesį ir tai draugai lankosi, išėmus ke- letą «susipratėlių», kurie neatsilanko niekada. Neseniai nuta- rė mokintis lošti teatrą «Paskutinė Banga» ir prieš ateinančių I-mo rajono konferenciją pastatys ant scenos.

Apart to, dar ir šiaip mūsų draugai darbuojasi: tai pla- tindami socialistišką literatūrą, tai taisydami knygyną, pri- kalbas etc. Tik linkėtina, kad draugai dirbdami visuomeniš- kus darbus ir platindami mūsų eilių skaičių nepamirštų apie doriškąją pusę, t. y. daugiau prisilaikytų taktikos, apleidus susirinkimą ir t. p., ir kad daugiau lavintųsi prie pirmynžen- gos.

Žiurint abelnai į minią, galima spręsti, jog mūsų lietu- viai žengia pirmyn. Laikraščiai ateina šie: «Lietuva» — apie 40 egz.; «Kova» — 25; «Saulė» — 24; «Keleivis» ir «Žvaigždė» — po 22 egz.; «Vienybė Lietuvninkų» — 9; «Linksma valan- da» — 6; «Dilgelės» — 3; «Amerikos Lietuvos» ir «Šaltinis» — po 2 egz.; «Žarija» ir «Viln. Žinios» — po 1 egz. Pareina ir

Sukelkime kovą ir t. t.

Nuo sostų jau griūna betvarkės vedėjai;

Sukilo ant žemės įvairūs kraštai!

Jau žūna švenčiausių tiesų pardavėjai;

Visur darbininkai jau kyla karštai!

Sukelkime kovą ir t. t.

Užšvis prispaustiesiems pavasaris naujas,

Sulaužys ant upių kietuosius ledus!

Išnyks visos karės, perstos lietus kraujas!

Spaudėjams pražuvus, gyvenims nušvis!

Sukelkime kovą lyg audrą griausmingą!

Sugriaukim tyronų šią tvarką verksmingą!

Prikelkime brolius vargdienius!

9. I. 1906 m.

Jovaras.

«Darb. Viltis», «Katalikas», «Tiesos Draugas», bet po kiek egzempliorių — nesužinota. Apart to «Kova», «Dilgelės» ir «Žarija» pardavinėjama pavieniais numeriais. Iš šiaip jau raštų pardavinėjama daugiausiai LSDP. ir LSS. išleidimai, taigi nė neįstaba, kad kokį mėnesį atgal «Žvaigždė» verkė, jog čionai socialistai norį viską užvaldyti... Teverkia, bile mūsų «viera» platinasi...

Pora metų atgal to viso nebuvo. Laikraščių — to balzamo gaivinančio žmogaus dvasią, kur kas mažiau ateidavo. Socialistais tada bauginavo mažus vaikus, sakydami, jog jie toki nedori žmonės, plėšikai, vagis ir tt. Dabar ne tik jų nebijo, bet ir patys rašosi į jų eiles.

Teip pat turiu priminti, kad mes neturime lietuviškos bažnyčios, nė klebono, taigi ir už pardavinėjimą laikraščių niekas į «belangę» nekiša, nors geri Rymo-katalikai ir ne su meiliom akim į tą žiuri. Mat nesupranta, kad socialistų užduotis kovoti ne su tikėjimu, bažnyčia ir kunigais, bet su skriaudėjais, nežiurint kas jie yra: katalikai, protestonai, liuteriai ir tt.

Vietinis.

Brooklyn, N.Y. Čionai apšvietimas, tarpe lietuvių labai prasiplatinęs. Turime kelioliką draugysčių, tarpe kurių ir viena moterų (Lietuvaičių Apšvietos dr-tė), yra kelios SLA. kuopos ir dvi LSS. kuopos.

Tarpe moterų apšvietimas kas-kart didinasi, tik gaila kad mūsų laikraščiai nieko nepaduoda iš kitų tautų moterų krutėjimo, teip, rodosi, norėdami paslėpti kitų moterų darbų ir tuomi užlaikyti mūsų moteris... tamsybėje(!?) ir be to žemai stovinčias. Kiek man žinoma, nekurioms, daugiau manančios moterys, daugiausiai LSS. 19 kp. draugės, sumanė, kad «Kovoje» būtų paskirta tam tikra rubrika «Moterų Reikaluose». Toje rubrikoje patilptų iš kitų tautų moterų gyvenimo ne tik čionai esančių, bet ir iš viso pasaulio, iš ko mūsų moters galėtų šio-to pasimokinti.

Užmanymas gana gražus; kad tik įvyktų, o beabejonės lietuviatės pakiltų aukščiau susipratime. Butų geistina, kad ir kituose miestuose lietuviatės pradėtų daugiau dirbti ir pradėtų rodyti kelią prie išganymo savo seserims ir draugėms.

A. U-tis.

SUSIRINKIMAI IR AUKOS.

¶ J. Ozol, socialdemokratas, 2-sios Rusijos dumos atstovas, kaip rašo Chicagietis III, Chicagoje (Ill.) pirmą syk kalbėjo gruodžio 6 d. Susirinkimą surengė latviai ir žydai revoliucionieriai, dalyvaujant ir kitų socialistų organizacijų atstovams. Antrą kart Ozol kalbėjo gruodžio 9 d., North Western Settlement University Hall. Tėma: «Viduriniai organizacijos reikalai», kame išaiškino Rusų SDDP. taktiką ir

kiek skirtumas tarp «mažumos» ir «daugumos» užkenkė revoliucijos judėjimui.

¶ Chicago, Ill. per J. Kuraičio balių surinkta revoliucijos naudai \$ 4 40.

¶ Hartford, Conn. LSS. 44-ta kuopa lapkr. 23 d. parengė prakalbas. Kalbėjo Antonov. Surinkta aukų \$ 4 80. Išmokėjus kalbėtojui 3.25, liko lit. fondan \$ 1.55.

¶ Pana, Ill. Lapkričio 27 d. p.m. LSS. 48-ta kuopa parengė šokius. Pelnu atliko \$ 53.80. Paskirstyta šiaip: išleidimui knygelės «Keliore per peklą» 10 dol.; «Kovos» fondan 5 dol.; revol. reikalams 5 d.; Buržinskio ir Liaugmino šeimynoms 5 d. Kita dalis liko kuopos išde. — Gruodžio 22 d. buvo prakalbos; kalbėjo drg. Rutkus. Aukų literat. fondan surinkta 2.50 ir tiek pat revol. reikalams.

¶ Chicago, Ill. Gruodžio 22 d. Rodavyčiaus svetainė buvo prakalbos LSS. surengtos. Kalbėjo P. Puskunigis, Elsbargas ir Šidiškis. Damijonaitienė ir Bolislauskas deklamavo eiles. Aukų surinkta \$ 3.48. Į LSS. 4-tą kuopą įsirašė 7 vaikiniai ir 2 merginos. (B. Radzevičius).

¶ Gruodžio 18 d., kaip rašo K. Armonas, Cambridgeport, Mass., vietinė LSS. 71 kuopa parengė prakalbas. Kalbėjo Antonovas ir P. Dubickas iš Philadelphiajos. Lėšoms surinkta aukų \$ 3.47.

¶ Pittsburge (Pa.), kaip rašo B. Kondratavičius, jauninis socialistų kuopų komitetas gruodžio 15 d. surengė prakalbų susirinkimą, kur kalbėjo lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai. Lietuviškai kalbėjo stud. F. Bagočius, lenkiškai — Kozakiewicz, Austrijos parl. atstovas, rusiškai — latvis Ozol, 2-ros Rusijos dumos atstovas. Dainuota «marselietę» rusiškai, lenkiškai ir lietuviškai. Tame geriausiai atsižymėjo dvi merginos žydokės. Aukų surinkta \$ 34.70; už įėjimą į salę — \$ 58.00. Pasiūsta Rusijos SDD. Partijai,

¶ Gruodžio 1 d. p.m., rašo Vargšas, LSS. 6-ta kuopa Pittsburge per savo mėnesinį susirinkimą parengė viešas prakalbas. Kalbėjo draugai: F. Bagočius, Lukoševyčius, Marija Olyta. Birutė Paulekiutė deklamavo eiles; Sabulis solo dainavo dainą. Aukų surinkta į lit. fondą \$ 20.00. «Laisvės» draugija tam tikslui paaukavo 8 dol. — Nutarta parengti du teatru: per užgavėnes bus lošta «Knarkia paliepus», o po velykų — «Paskutinė Banga». Į LSS. įsirašė 6 nariai.

Delei Rutkaus straipsnio.*)

«Kovos» N 49 — 07, patilpo straipsnis su antrašu «Koks skirtumas tarp Bearo ir Mitchellio». Rutkus tam savo

*) Čia talpinu dviejų anksčiau straipsnius, kurie, nors tili netiškinis anų klausimo, bet, tiksliai, pastumė draugus prie geresnio, rimtesnio aiškinimo to klausimo, kuris tiksliai beveik buvo nejudintas laikraščiuose, nors dideliai svarbus darbininkams, ypač Amerikoje.
REDAKTORIUS.

straipsnyj baisia užsipoala ant p. Mitchellio ir stato jį į tą pačią eilę su kraujageriu Bearu, vien tik už tai, kad šis turbūt neskelbia socializmo ir liepia nesikišti į politiką. Bet p. R. reikėtų, pirm pradėdant straipsnį rašyti, gerai apsvarstyti, ar jį galima prie to lyginti, ar ne. Bet p. R. turbūt to visai nesvarstė ir be tam tikrų pamatų paukšt ir parašė: štai, anglekasiai, žiūrėkit, koks jūsų viršininkas, p. Mitchellis: kraujageris, tamsintojas jūsų, o jūs suvirš 200.000 sąnarių tos sąjungos ir nematote to. O p. Rutkus mat ir neprigulintis prie tos sąjungos ėmė ir pamatė. Ar Mitchellis, ar kitas, ar ir tamsista butum jo vietoj, tai vistiek visiems negalėtum įtikti.

O kaslink Mitchellio nesikišimo į politiką, tai aš tiek jums paaiškinsiu, kad ir negali kištis, nes jam tą užgina suvienytų anglekasių konstitucija, kuri yra pripažinta dauguma balsų. Jeigu anglekasių sąjunga būtų kišusies į politiką, tai jau būtų seniai negyvuvas, kadangi ji susideda iš visokių tautų, tikėjimų ir įvairių nuomonių. Padėkim šiaip: jeigu dalis narių norėtų remt republikonų partiją, tai kiti nariai pritarianti kitom partijom būtų tam priešingi, arba kiti nariai, sakysim, norėtų remt socialistų partiją, tai žinoma, tam būtų priešingi republikonai ir demokratai, ir iš to kiltų sąjungoj nesutikimai ir vaidai, kurie atgabentų sąjungai galą. O griuvus sąjungai, kapitalistai išnaudotų darbininkus labiau, ne kaip išnaudojo prieš jos susitvėrimą, ir jokia partija tada jiems nepagelbėtų.

Taigi, pons Rutkau, kolei da socializmas neįėjęs į galę, tai nereikia griaut dabartinių darbininkiškų jokių sąjungų, o kaip įvykdysim socializmą, tai tada sąjungos nebus reikalingos.

Rutkus sako, jog Mitchellis nematąs, kad maži vaikai dirba kasyklose, kuriems reikėtų lankyti mokyklą. Paklausiu aš, kaip Mitchellis gali tą sustabdyti: štai Illinois valstijoje, kur yra sąjunga (unija) pripažinta ir visi anglekasiai prie jos priguli, žemiau 16 metų vaikų nepriima į sąjungą, o kad nepriima, tai ir negali dirbti, kad ir norėtų. Bet kartais pasitaiko, kad ir jaunesni vaikai dirba, kadangi tėvas, norėdamas, vaikas įkišt į darbą, pameluoja apie metus ir taip tampa primtas. Taigi, ar Mitchelio čion kaltė? Žinoma, kad ne; juk jis nebuvo prie kožno vaiko gimimo. O kaip Rutkus sako, jog Pensylvanijos valstybėj vaikų dirba keli tukstančiai, tai juk jau ten Mitchelis suvis negali to sulaikyti, kadangi ten kietose anglise nė pusė darbininkų nepriklauso prie sąjungos. Ką Rutkus teip šoka ant Mitchellio, tai verčiau duotų velnių Roozeveltui.

R. sako, jog už prisipazinimą, kad esi socialistas, tuo buna išmestas iš sąjungos. Šito aš negaliu suprasti, iš kur Rutkus tą sugalvojo. Aš jau priguliu prie anglekasių sąjungos 6 metai ir niekad negirdėjau, kad kur būtų už tat ką prašalinę. O maž koks ir tapo prašalintas, bet ne už pasivadinimą socialistu, vien tik už peržengimą konstitucijos. Taigi man rodos, kad čion primestos Mitchellui kaltės yra be jokių pamatų, už kurias būtų galima jį lyginti prie Bearo. Jis yra daug gero padaręs anglekasiams, ir tą visi gerai supranta, tik Rutkus to turbūt nemato ir nori, kad Mitchellis viens

nuverstų šį kapitalistų netikusį surėdymą ir įvykdintų socializmą. Aš nemanau apginti Mitchellio ypatą, bet stoju apginti darbininkų klėsą. Nes kaip šis Rutkaus straipsnis yra pavojingas anglekasių sąjungai ir socializmui, tą beabejonės gerai supranta kiekvienas, kadangi dauguma lietuvių Pensylvanijoje ir teip šalinasi nuo sąjungos, o čion da Rutkus pataria.

Taigi, man rodos, kad Rutkui reikėtų ką geresnio parašyti, o tokius straipsnius palikti slapčių agentų kompanijai.

Herrin, III.

Jurgis Mizeris.

(Kitas kritikas išreiškia tą pat nuomonę, ką ir pirmasis; dėlto čia tik pridėdu ištrauką, kur sulyginama anglekasių sąjog seniau ir dabar. Red.)

...Toliaus aš klausiu p. Rutkaus, kiek anglekasis gaudavo už toną anglies arba padienis darbininkas už dienos darbą kastynėse prieš tai, kolei Mitchellis nebuvo prezidentu? Ištikro Rutkus nusistebės, išgirdęs, kad — pavyzdžiui Illinojaus valstybėj, Pana apygardėj 1891 m. maineris gaudavo 30 centų už toną, dabar gauna 55 už toną; Duquoin gaudavo 28c. už toną, dabar gauna 48 centus. Teip buvo ir kitur. Pensylvanijoje 1887 m. Luzernes paviete labai retas anglekasis uždirbdavo ant mėnesio 30 iki 50 dolerių, o dabar, kaip girdėt, į pusę mėnesio uždirba nuo 30 iki 40 dolerių. Kas tą padarė? Ar ne darbininkų vienybė? Ar ne Amerikos anglekasių sąjunga, kurios pirmininku yra Mitchellis. Taigi čion jau matome truputį darbininko buvį pagerintą. Jeigu pavalei isimėsi toliau, tai ir da labiau pagerinsime; su laiku ir prie politikos prisidėsime, jeigu neturėsime tokių ardytojų, kurie neva nuduoda darbininkų draugais, ir moka garsiai skambėt, o progai atsitikus geidžia visom pajegom kenkti darbininkų organizacijoms, o jeigu daugiau negali, tai nors išniekina ir pažemina darbininkų vadovus, lygindami juosius prie kraujagerių.

Kad Mitchellis, kaip ir kiti darbininkų vadovai turi silpnas puses, to niekas nebando užginti, ale išniekinimais ir prilyginimais jų prie didžiausių kraujagerių mes jų nepataisysime. Mes galime jų darbus kritikuoti. Palyginimas darbininkų vadovų su skriaudikais daro žmonių neužsitikėjimą ant jų, o tas silpnina darbininkų vienybę, ko geidžia tik kapitalistai ir jų paslapti agentai, kokiū aš nesitikėjau, kad p. Rutkus būtų.

Teko man buti daug kartų ant garsių socialistų prakalbų, kaip pono Debs'o ir kitų, ale niekur ir niekad negirdėjau, kad būtų purvais drapstomi darbininkų organizacijų vadovai, ale — priešingai — liepė laikytis vienybės ir draučiai stovėti prie savo vadovų. Kad Mitchellis ir kiti vadovai ne visada stoja už darbininkus teisingai, tą ir matome, ale kaip aukščiaui minėjau, kad visa sistema ne į trumpą laiką permainoma, tai ir jie (vadovai) turi taikytis prie aplinkybių. Velyčia aš p. Rutkui nusipirkti knygą (anglišką) «History of the Coal Miners», ten ras sąlygas anglekasių nuo 300 metų iš Anglijos iki Pensylvanijos streiko 1902 m., o ištryęs da-

ir įvykdintų soci-
patą, bet stoju ap-
taus straipsnis yra
nui, tą beabejonės
na lietuvių Penn-
ion da Rutkus pa-

ką geresnio para-
ntų kompanijai.

Jurgis Mizeris.

nę, ką ir pirmasis,
ama anglekasių al-

anglekasis gauda-
as už dienos darba

o prezidentu? Išti-
avyzdžiui Illinojaus

is gaudavo 30 cen-
tuoin gaudavo 28c.

vo ir kitur. Penn-
i retas anglekasia

o dabar, kaip gir-
10 dolerių. Kas tą

e Amerikos angle-
hellis. Taigi čion

intą. Jeigu pova-
insime; su laiku ir

ne tokių ardytojų,
s, ir moka garsiai

n pajiegom kenkti
au negali, tai nors

lygindami juosius

ų vadovai turi sil-
le išniekinimais ir

erijų mėš jų jų nepa-
uoti. Palyginimas

monių neužsitikėji-
ienybę, ko geidžia

kiu aš nesitikėjau,

socijalistų prakal-

niekadose negirdė-
ų organizacijų va-

tybės ir dručiai sto-
kiti vadovai ne vi-

matome, ale kaip

trumpą laiką per-
s prie aplinkybių.

(anglišką) «History
asių nuo 300 metų

2 m., o ištyrę da-

bartines sąlygas, vietoj pliovonijų ir pažeminimų darbininkų
vadovo, galėtų naudingesnio ką parašyti.

Herrin, Ill,

Joe Pranyš.

SKAITLINIŲ LAUKAS.

(Statistika).

Anglekasių žūva daugiausia. Metinė netikė-
tų myrių apskaita už 1907 m. Lackavannos pavieto, Penn. valst.,
parodo, kad tais metais kasyklose žuvo 101 žmogus. Anglies trin-
tuvėse (brėkeriuose) žuvo 8 ypatos. Iš jų 7 buvo vaikai, kuriuos
pagriebė trintuvai. Taylor ir Priceburge 7 ypatos žuvo nuo gazų
eksplozijos.

Ant geležinkelių žuvo 59 ypatos; 9 užmušė elektriški karai; 6
ypatas žmogudžiai užmušė ir 6 yp. pačios nusižudė.

Nuodėmių «pirmėivystė». Scranton (Penn.) pe-
reitais metais buvo areštuota 5,375 ypatos, o 1906 m. tik 3,975 yp.,
t.y. pereitais metais daugiau 1,400, negu užpernai. Bausmių paim-
ta pernai 27 tūkst., 47 dol. ir 2c., o 1906 m. \$18,228 ir 48c., taigi
pernai daugiau 8,818 dol. ir 54c. — (Kasžin kiek broliai lietuviai
tų bausmių išmokėjo, nes jų Scrantone gana daug ir tankiai jie
mėgsta bausmes mokėti).

DARBININKO KRONIKA.

Rusijoje 1901 metais išgerta 49 ir pusė milijono viedrų (viedras
— 10 stuopų) degtinės. 1906 metais išgerta 85 ir pusė milijono vie-
drų, arba kasdien praleista po pusantro milijono rublių. Taigi Ru-
sijoje girtybė labai platinasi. Negelbėjo nė darbininkų bei social-
demokratų agitacija ir boikotas prieš valdžios degtinę, negelbėjo
nė blaivybės draugijos.

Amerikos Jungtinių Valstybių kasyklose daugiau žūva
žmonių negu visos Europos kasyklose. Pagal paskutinę apys-
kaitą pasirodo, kad Europoj žuvus vienam darbininkui, Amerikoje
žūsta 3 darbininkai kasyklose, taigi trigubai daugiau.

New Yorke atsitiko ypatingas streikas. Rytinėj dalyj miesto
— daugiausiai žydų apgyventoj — namų randauninkai susiorgani-
zavo reikalaudami, kad randavotojai numazintų randas ant 20 pro-
centų. Kai to reikalavimo neišpildė, tai jie sustreikavo: pradėjo
nemokėti randų. Namų savininkai su teismo pagalba pradėjo mė-
tyt visus iš stubų; bet vienos šeimos išmetimas atsieina į 8 dole-
rius, o tų šeimynų susiorganizavusių yra 6,000; tai jau randavoto-
jai pradėjo taikytis. Visi išmestieji sušaukė ant vieno plečiaus
mitingą, užprašė visą miesto valdžią, kad ateitų pažiūrėt, kaip jie
kovoja už savo būvį, priešais lupikus. Prisirinko keliolika tūks-
tančių žmonių. Buvo didelė demonstraciją per naujus metus.

Pettibone, kurs sykiu su Haywoodu ir Moyeriu buvo kaltintas
už užmušimą Idahos valstybės (Amer.) gubernatoriaus, sausio 3 d.
tapo pripažintas Boise miesto (Idahoj) nekaltu. Jis jau miršta
džiova; į teismą nešė atnešė jį iš kalėjimo. Sausio 5 d. Moyerio
byla tapo pertraukta.

Neapolio mieste, Italijoje, streikuoja namų randauninkai, rei-

kalauja, kad randa būtų numazinta. Tų namų kompanija «Risa-
memento» gavo teismo leidimą išmėtyt visus atsisakiusius mokėti
randas. Žmonės gatavi stot į atvirą kovą, jei nesiseks jų byla, ku-
rią pradėjo prieš kompaniją. Streikas apima į 30 tūkstančių ypa-
tų, skaitant ir vaikus.

Kunigą Gaponą, kurs už suviliojimą Rusijos revoliucionierių
tapo užmuštas, o paskiaus buvo paskalas, kad jis neužmuštas, da-
bar patvirtina esant negyvu tas, kad Poltavos teismas sužiūrėjo jo
palaikus, vertės 25 tūkst. rublių, kurie teks sūnui Aleksiejui.

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI?

Vilniuje gruodžio 4 d. buvo Lietuvių moterų sąjungos komite-
to susivažiavimas, kuriame dalyvavo 10 ypatų. Tarp ko kito nu-
tarta: sąnarinis sąjungos mokestis mažiausiai 30 kap. metams; «są-
narių pagelbininkų ir garbės sąnarių, remianties ant demokratiško
pamato, sąjunga nepripažįsta»; sąnariais gali būti moters ir vyrai,
tik vyrai neturi sprendžiamojo balso ir negali būt komitete.

L.M.S. komiteto sąnareš gyvenančios Kaune, ne tik nebuvo
tame k-to susivažiavime, bet da pakėlė protestą ir atsisakė klau-
syti pirmininkės, kuri susivažiaviman pakvietė. Griniuvienė iš
Senapilės, viena komiteto narių, «Viln. Žiniuose» tą kauniečių išsišo-
kimą pavadino «revoliucija» ir nurodė, kad tai jos daro dvasišku
tėvelių pakurstytos. Mat vilnietės pirmėivės, tai kaip galima da-
vatkoms jų klausyti ir eiti išvien. Tuo pasirodė, kad visos moters
negali būti vienoj sąjungoj, kuri visoms luomoms nori įtikti.

* * *

«V. Žinių» N 201 Poškiečių Antanas «Atvirame laiške mūsų
laikraštiniams ir rašytojams» paduoda sumanymą susivažiuoti į
Vilnių visiems lietuviškų laikraščių atstovams (iš Lietuvos, Prūsų
ir Amerikos) ir išdėrbti programą, kaip geriau platinti apšvietimą
tarp žmonių ir įvesti geresnę laikraščių tvarką.

LAIŠKAI REDAKCIJON.

Malonus drauge, Redaktoriau!

Malonėsite patalpinti į laikraštį «Kovą» šitą mano pra-
nešimą.

Buvo garsinta laikraščiūos, kad gruodžio pradžioj ar nuo
Naujų metų pradės eit mano redaguojamas laikraštis «Pir-
myn». Tečiaus nepaspėjome viską surngti, ypač užkenkė
tas, kad raidžių nepaspėjo padaryt dirbtuvėj. Viskas yra pri-
rengta, ir kaip tik gausime raides, tuoj pasirodys minėtas lai-
kraštis.

Prėnumeratą meldžiame siųst, nes labai žingeidu bus tu-
rėti skaitytojams visus numerius, kadangi laikraštis išeis kny-
gos pavidale ir, budamas grynai literatišku ir mokslisku, ne-
kuomet nenustos vertės.

Su meile Jums

Antonov.

Pranešimas.

Yra tai pranešimas, kad knyga *Raistas* netrukus jau apleis spaudą ir kad už numazintą prekę, tai yra 1 dol., tada nebus galima gauti, bet reikės mokėti 1 dol. 50 c. Už tai kad šis yra paskutinis toks pranešimas, tad kurie norite tą svarbų veikalą gauti pigiau, tik už 1 dolerį, pasiskubinkite prisiųsti prenumeratą, kol dar laikas, nes tuojau bus per vėlu. Pasinaudokite iš paskutinės progos, kad paskui nesakytumėt, jog apie tai nežinojote.

Raistas yra labai pageidaujama ir žingeidi knyga; apšviesteni bei mylinti naudingus skaitymus gerų knygų, ant šios knygos puola, kaip musės ant medaus. Kurie da neužsirašė šios knygos, pasiskubinkite.

Siųsdami prenumeratą adresuokite ant išleistojaus vardo taip:

J. N a u j o k a s,
Madison Sq. Sta. bx 157, New York, N.Y.

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisai:

Išpildomojo Komiteto:

J. Grinius, 732 8-th Ave., Long Island City, N.Y.
S. Stankevychius, 60 Wells St., Hartford, Conn.
T. Andziulaitienė, So. E. Cor. 12-th & Ritner St.,
Philadelphia, Pa.

Literatūros Komiteto:

Pirmsėdis, J. Šukys, 87 Grand Str. Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, B. Žiurys, Bx 371. Naugatuck, Conn.
Archiv., J.O. Širvydas, 120-124 Grand Str. Brooklyn, N.Y.

Sekretorius-išdininkas: P. Dubickas, 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmasėdis, J. ŠUKYS, 87 Grand str., Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, J.S. PRUSELAITIS, 17 James st., Waterbury, Conn
Išdininkas, J.O. ŠIRVYDAS, 120-124 Grand st. Brooklyn, N.Y.

P.S. Susinešant reikaluose LSS. kuopų, pavienių narių, agitacijos reikale, klausiant rodos, siunčiant mėnesines duokles, auksas «Kovos» fondan ir Literatūros fondan ir tt. visados kreipkitės prie sekretoriaus. Jeigu sekretorius neatliktų minėtų uždavinių, paduokit skundą Išpildomamjam Komitetui.

Siunčiant rankraščius, paskirtus išleisti LSS., ir su kitais spaudos literatiškais reikalais, kreiptis prie archyvariaus J.O. Širvydo.

Užsirašydami laikraštį «Kovą» siųsdami prenumeratą už «Kovą» ir su visais kitais reikalais lytinčiais «Kovą», rašykit tiesiog «Kovos» adrisą.

Sekr. P. Dubickas.

APGARSINIMAI.

L.S.S. finansu apyskaitos.

Iplaukimai:

Mėnesinių: Chicago, Ill. 22 kuopa 2.40; Bridgeport, Conn. 1.20; Allegheny, Pa. 3.40; Philadelphia, Pa. 1-ma kuopa 6.55; J. Balčius, Pittsburg, Pa. 40c. * Easton, Pa. 3.00; Jersey City, N.J. 7.80; McKees Rocks, Pa. 5.20; Springfield, Ill. 13.80; W. Frankfort, Ill. 4.00; Lawrence, Mass. 2.00; Hydepark, Mass. (nauja kuopa) 2.40; Riverton, Ill. 3.20; W. Frankfort, Ill. 2.00; Spring Valley, Ill. 2.60; Westville, Ill. 2.80; Springfield, Ill. 1.40; Mahanoy City, Pa. 7.60; Jersey City, N.J. 4.20; Passaic, N.J. 1.40; Gilberton, Pa. 2.00; A. Bartutusevyčius, Cumbola, Pa. 1.00. *Prenumeratos:* J. Josenas, Russia 2.06. K. Navikas, Ava, Ohio; M. Pajaujis, Russia; T. Augulis, Taylorville, Ill.; L.M. Kazunas, Shenandoah, Pa.; J. Balčiūnas, Raymond, Wash. — po 2.00. M. Matukaitis, Turtle Creek, Pa.; A. Tamulevyčius, Haverhill, Mass.; K. Monkun, Chicago, Ill.; A. Gustas, Red Ladge, Mont.; K. Kovsilo, Russia; A. Povilionis, Phila, Pa. — po 1.00. Ap-

garsinimų 2.00. *Pav. «K» NN.* J. Burokas, Bridgeport, Conn. 80c; red. 75c. A. Keršis, Wilmerding, Pa. 3.00. *Pašalinių* 90c, *Už raštus:* 28.93. Viso 134.79. Buvo 28.03. Viso 162.82

Išleidimai:

Red. reikalai: už laikraščius 32c. *Tekn. «K» dalis:* kempinė 5c.; išsiuntinėjimas 2.95; ekspresas 2.00; krasos ženkl. 1.50; važinėjimai 36 c. * statymas 24.00; spauda 9.84; popiera 29.43; alga LSS. sekretoriui ir administratoriui už antrąją pusę lapkr. mėn. 50.00; renda už sausio mėn. 25.00. Išleid. LSS. sekretoriaus: išsiunt. raštų 4.78; važinėjimai 24c; raštinės reikalai 80c. Spaustuvės įrankiai: apvadai 2.05. Viso 153.32
Iėjo 162.82
Išėjo 153.32
Lieka 19.50

Literatūros Fondan.

Riverton, Ill. A. Baravykas 50c. J. Gillett J. Balčiūnas V. Samulaitis P. Doveika J. Bataitis J. Rush P. Kleimantas V. Stupuras J. Lukis J. Starinskis T. Navikas — po 25c. J. Jonkus 15c. A. Grigisakis A. Gillettienė po 10c. Viso [atėmus pers. lėšas 10c. ir rev. reikalams 2.00] lieka 1.50
Springfield, Ill. 3.50
Buvo 26.21 Viso 31.21

Išleidimai: Statymas pašalinių darbų 8.00
Tą atėmus lieka 23.24

L.S.S. Sekr. P. Dubickas.

AUKOS.

Revolucijos reikalams:

New Britain, Conn. prakalbose 3.13
Shaft, Pa. krikštynose pas K. Visockį: A. Jablonckis K. Visockis V. Visockis J. Vaičiūnas — po 50c. K. Visockis 25c. A. Žagarinckas U. Vaičiūnenė K. Visockienė — po 10c. Viso 2.55
Pana, Ill. per Kaminską 3.25
McKees Rocks, Pa.: J. Baltušis 2.00. J. Lukoševyčius 75c. K. Raseta A. Taroldis — po 50c. C. Tuskienis K. Povilonis J. Pareckis J. Starolis S. Mickevychius J. Razlanckas J. Tamosiūnas P. Jotis — po 25c. Viso 5.75
Bendl, Ill. prakalbose: V. Mačiulis J. Makstelis — po 1.00
P. Astraukas P. Subačius P. Natkalis V. Graitis A. Urza K. Rudaitis A. Andriejaitis — po 50c. J. Marijonaitis 40c. J. Guzevyčius S. M. Motazas M. Armonutis A. Jukelis E. Žigmontakis V. Baltrušis K. C. Mačiulis A. Karalius S. Matulaitis K. Andriusis K. Grazevyčius A. Keldosienė I. Gugevyčius I. Keldosius J. B. Hunas J. Sirvinckas — po 25c. S. Sadauckas 21c. J. Kundrotas J. Mašotas M. Makstelis V. Ozvickis M. Bartulis A. Tenkis — po 10c. J. Klaiža G. Gugevyčienė O. Bartullenė — po 5c. Viso 8.28
A. Lukšys, Pleasant City, Ohio 8.00
Riverton, Ill. prakalboje 5.33
W. Frankfort, Ill.: A. Lečkauskas A. Allšaukas J. Žiurys S. Salčius — po 1.00. J. Sermpauskas M. Dranginis A. Jarušauskas — po 50c. J. Velivis M. Velivienė M. Kizeliene P. Slpavyčius — po 25c. P. Velivis 15c. Viso 6.65
North Arlington, Mass. krikšt. pas A. Petraucką: D. Šidlauckas A. Cepas S. Jasinskis — po 1.00. J. Kunčius P. Indrunas V. Skuokauckas J. Melalka J. Valeika K. Pilkauckas — po 25c. A. Višniauckas V. Budruniukė N. Nežino — po 15c. A. Petrauckas 6c. Viso 5.11
Chicago, Ill. nuo 22 LSS. kuopos 2.00
Westville, Ill. nuo draugytės Sv. Petro ir Povilo 10.13

Athol, Mass.: S. Vidugiris J. Janilionis J. Cibas A. Grigas — po 50c. S. Stanis J. Mažeika — po 25c.
 Viso 2.50
 Buvo 481.70
 Viso 539.36

Aukos Kankintiniams.

New Haven, Conn.: V. Juškevyčius A. Paukštienė — po 1.00
 M. Kabašinskaitė S. Senkus — po 50c. J. Kedis J. Matukaitis K. J. Senkus — po 25c. Viso 3.85
 Lead, So. Dak. M. Ičas 2.00
 Buvo 37.85 Viso 43.70

Rev. Rēm. Komiteto Iždininkas
J. O. Szirvydas,

II-ro Rajono kuopoms.

Visas II-ro (Philad.) LSS. rajono kuopas užkviečiu į ateinančią 6-tą konferenciją, kuri atsibus 26 d. sausio (nedėlio) svetainėj Room 8, ant viršaus Pensylvanijos R.R. stoties, Phillipsburg, N.J.; prasidės 10 val. iš ryto. Yra užkviečiamos prisiųst atstovus ir tos kuopos, kurios iki šiol da ne prigulėjo. Kuopos, kurios negalėtų prisiųst delegatų, nors per laišką malonės prisiųst nutarimus ir įnešimus. Suvažiavę delegatai galės apsisototi po Nr 660 Pine st., Ąoston, Pa.

Organizatorius *J. B. Jusaitis.*

AGENTAI „KOVOS“.

W. Quesal, 144 Herriot st.	Yonkers, N.Y.
F. Bagočius 148 Ohio st.	Mc Kees Rocks, Pa.
J. Želvis, 711 W. Lombard St.	Baltimore, Md.
A. Kalinauskas, 4458 So. Honore st.	Chicago, Ill.
T. Kubilsky, 66 Porter ave.	Brockton, Mass.
J. Keršis, Box 323	Wilmerding, Pa.
J. Luiza, 22 So Greene st.	Baltimore, Md.
V. Kvedera, 512 W. Barre st.	Baltimore, Md.
P. Kačiulis, 512 w. Barre st.	Baltimore, Md.
J. Matulis, 103 Grand st.	Brooklyn, N.Y.
A. Dumbria, Box 512	Melrose Park, Ill.

P.M. Kaitis, 221 wabansia Ave., Cor. Marshfield, N. Side, Chicago, Ill.

S. STANKEVYČIUS, 60 Wells st. Hartford, Conn.
 Ch. MAJAUSKAS, Box 413. Westville, Ill.
 B. Kondratavyčius, Box 659 Wilmerding, Pa.
 J. Vaitkevych, 40 Walnut st. New Haven, Conn
 J. Jasulevyčius, Bx 6 Minersville, Pa.
 P. Meškiniš, 775 N. Montello st. Montello, Mass.
 P. Norkus, 255 River st. Paterson, N. J.
 A. Kašiuba, 129 Joseph ave. Rochester, N.Y.
 J. Lukoševyčius, S.E. Cor. 12th & Ritner st. Phila., Pa.
 M.A. IGNOTAS, 1023 So. 2-nd st. Philadelphia Pa.
 E. FROMES, 73 Grand str. Brooklyn, N.Y.
 F. NARVYDAS, 544 W. 49-th str New York, N.Y.
 J. STAŠKUNAS, 1515 Sheffield st. Allegheny, Pa.
 A. STANELIS, 74 West st. Newark, N.J.
 J. ŽVINGILA, 1711 E. Matheny ave. Springfield, Ill.
 A. Diržulaitis, 155 Metropolitan av. Brooklyn, N.Y.

LSS. kuopų viršininkų adresai.

Philadelphia, Pa. 1-ma kp. Sekr. P. Jonaitis, 665 N Park av.	
Scranton, Pa. 2-ra kp. Org. F. Živatkauskas 309 Charles st.	
Cleveland, O. 3-čia kp. Sekr. J.P. Grinius 1204 St Clair av	
Chicago, Ill., 4-ta kp. Sekr. P. Galskis 221 Wabansia av	
New Britain, Ct. 5-ta k. Sekr. K. Senkus, 201 Washington et	
Pittsburg, Pa. 6-ta k. Sek. F. Bagočius 148 Ohio st.	
Mc Kees Rocks, Pa.	
Rochester, N.Y. 7-ta k. Sekr. K. Varvoda, 43 Spring st.	
Brockport, N.Y.	
Wilkes Barre, Pa. 9-ta k. Org. M. Padolskis 284 Moyallen et	
Newark, N.J. 11-ta k. Sekr. F. Lingis, 263 Elm str.	
Baltimore, Md. 14-ta k. Org. P. Grinius, 663 W Fayette et	
Minersville, Pa. 15-ta k. Sekr. J.M. Jasulevyčius Bx 6	
Meriden, Conn. 16-ta k. Sekr. J. Verbyla So Colony Rd	
Brockton, Mass. 17-ta Sekr V.J. PETKŪNAS, 303 N. Main et	
Collinsville, Ill. 18 kp. Sekr. V.J. Raudonius, bx 205	

Brooklyn, N.Y. 19-ta k. Sekr. A. Unguraitis, 73 Grand et.	
Herrin, Ill. 1-ma k. Sekr. M. Ročkus	
Chicago, Ill. 22-ra k. Sekr. S. SZIMAS, 1001 w. 21st st.	
Spring Valley, Ill. 23-čia k. Sek. A. Gustaitis, bx 146	
Plymouth, Pa. 24 kp. Sekr. ?	
Naugatuck & Union City, Conn. 25 kp. Sekr. J. Martišius 114 Highland av. Naugatuck, Conn	
Westville, Ill. 26-ta k. Org. Ch. Majauskis, bx 418	
New Haven, Conn. 27-ta k. Sekr. J. Sagevyčius 52 Henry et	
Shenandoah, Pa. 23-ta k. Org. J. Rudaminas 236 N west st	
Springfield, Ill. 29-tak. Sekr. V. Burba, 1924 N 9-th st.	
Yonkers, N.Y. 30-ta k. Sekr. J. Vosylius 144 Herriot st	
So Bethlehem, Pa. 31-a k. Sekr. P. Berukštis 20 E 3rd st	
Waterbury, Conn. 34-ta k. Sekr. P. Pricevyčiūtė 7 James st	
Lost Creek, Pa. 35-ta k. Sekr. M. Bridickas Bx 19	
Bristol, Conn. 38 kp. Sekr. J. Žvingila, 30 Lincoln et.	

Los Angeles, Cal. 39 kp. Sekr. ?
 Worcester, Mass. 40-a k. Sek. V. Narijauckas, 1 Goddard et
 Bridgeport, Conn. 41-a k. Sekr. ?
 Easton, Pa. 42-ra k. Sekr. P. Treinavyčius 660 Pine et
 Melrose Park, Ill. 43 kp. Sekr. A. Dumbria

231 Spring st., Aurora, Ill. Sekr. M. Rasiimas 1701 N 10th st
 Passaic, N.J. 45-ta k. Sekr. P. Norkus, 9 Aspen st.
 Mahanoy City, Pa. 46-ta k. Sek. J. Overaitis 314 E Center st
 Ansonia, Conn. 47-ta k. Org. V. Lelešius 45 Orchard st
 Panna, Ill. 48-ta k. Rašt. J. Kaminskas, 2 w. Dewitt st.
 Hartford, Ct. 49-ta k. Org. S. STANKEVYČIUS, 60 Wells St.
 Mc Kees Rocks, Pa. 50 k. Sekr. K. Lukoševyčius 11 Locust st
 Grand Rapids, Mich. 51 k. Org. J. Martinkaitis 141 Crosby st
 New York, N.Y. 52-ra k. Sekr. K.P. Čiuberkis, 540 Canal et
 St. Clair, Pa. 53-čia k. Sekr. A. Žukauckas Bx 281
 Courtney, Pa. 54-ta k. Organ. D. Lekavyčius, Bx 7
 Allegheny, Pa. 55-ta k. Sekr. J. Skrudulis, 1515 Sheffield et
 Youngstown, O. 56-ta k. Org. J.J. SMAILIS, 270 E Federal et
 Wilmerding, Pa. 57-a k. Sek. B. Kondratavičius 121 Lilack al
 Jersey City, N.J. 59-ta kuopa Sek. P. Vasilius 816 Jefferson st. Hoboken, N.J.

So. Boston, Mass. 60-a k. Sek. J. Raulinaitis 25 w 2nd st r 21	
W. Lynn, Mass. 61 k. Sekr. S. Danilavyčius, 32 Linden st.	
Riverton, Ill. 62 kp. Sekr. A. Baravykas, Bx 96.	
Johnston City, Ill. 63 kp. Sek. A. Bajoras Bx 211	
Lawrence, Mass. 64-ta kp. Sekr. F. Juškevyčius, 251 Canal st	
Paterson, N.J. 65 kp. Sek. J. Zdanis 24 Wait st	
Wilmington, Del. 66 k. Sek. M. Dovidaitis 401½ Lombard st	
Brighton, Mass. 67 k. Sekr. J. Kravis 32 Marleket st	
Chester, Pa. 68 k. Sek. J. Aukštakalnis 226 w Front st.	
Shaft, Pa. 69 kp. Sek. S. Kučinskas Bx 82	
Gilberton, Pa. 70-ta kuopa Sekr. C. Rice, Box 3.	
Cambridgeport, Mass. 71 k. Sekr. K. Armonas 6 Burleigh et	
San Francisco, Cal. 72 k. Sek. S. Cherry 923 Buchanan et	
W. Frankfort, Ill. 73 k. Sek. S. Šalčius Bx 171	
Livingston, Ill. 74 k. Sek. P.K. Pačesa Bx 142	
Rockford, Ill. 75 k. Sek. P. Kazakevičius 423 S 2nd st	
Seatonville, Ill. 76 k. Sek. M. Kairis Bx 78	
Benld, Ill. 77 kp. Sek. J. Matulaitis Bx 236	
Exeter Boro, Pa. 78 k. Sek. J. Stasevyčius 1150 Wyoming av	
Girardville, Pa. 79 kp. Sekr. A. Glinckas, bx 152	
Hazleton, Pa. 80 kp. Sek. P. Butkevičius 537 E Broad st	
Chicago, Ill. 81 kp. Sekr. A. Žiugžda, 14 Moorman st.	

Paveikslai revoliucijos naudai.

„Kovos» redakcijoje galima gauti puikių spalvotų paveikslų 22x28 colių didumo, perstatančių epizodą iš revoliucijos judėjimo Lietuvoje Vienas paveikslas su prisiuntimu prekioja vieną dolerį. Pinigai eis revoliucijonaudai.

„Žarija“

vienintelis nedėlinis lietuvių darbininkų, bežemių ir mažžemių laikraštis!

Tai yra tikriausias rankpelnių reikalų apgynėjas ir didžiausias dabartinis mūsų valdžios ir ponų priešas.

Galima gauti „Kovos» redakcijoje pavieniais NN, arba užsirašyti visiems metams. Agentai, kurie jims „Žariją» per «K» redakciją, gaus 35 proc.

Kaina užsieniuose: metams 4 rub.; pusmečiui 2 rub.; trims mėnesiams 1 rub.

Adresas: **VILNIUS, Tiltu (Mostovaja) gatve, N 17, b. 2, „ŽARIJOS“ REDAKCIJA.**

«Mikės valdinių poteriai».

Sitoje knygutėje telpa caro Mikės prispaustųjų žmonių poteriai. Be to yra glesmės ir daugybė satyriskų trumpų pasikalbėjimų; yra keturi labai dailiai ir juokingai nupiešti paveikslai („Caro sapnas“, „Ramybės ir santalkos anioło darbas“ ir kit!). Kas šiame mėnesyje užsirašys visiems metams juokų ir satyros laikraštį „DILGELES“ (kaštuoja tik 1 dolerį metams), tas gaus tą knygutę dovanai. („DILGELES“ telpgi su paveikslais karikatūroms — tai pirmas lietuvių rašlavoj toks laikraštis).

Adrisas:— «DILGĖLĖS»,
 1815 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Cumine antspauda.

Šitokia antspauda tinkama kožnam atspaudinimui savo vardo ir pravardės rašant laišką pas savo draugus ar pažįstamus.

Antspauda ant medinio rankturio prekioja 75c., su rašalo paduškute 95c., nikelio apdaruose — 1.35c. Antspaudas galima padaryt vsokiose formose ir visokioms organizacijoms.

V.J. Petkon,
 303 N. Main st. Brockton, Mass. (2)

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakorių ir sluntimo pinigų North Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančiu nariu LSS. Teipg turi sąkrovą visokių lietuviškų knygų. Neužmirškite.

Peter M. Kaitis
 221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

Shepherd's APTIEKA

N.E. kampas 2-ros ir Dickinson Str.
 Philadelphia, Pa.

Keystone Phone Main 14-28
 Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS

Dr. Philip Rovno,
 423 Pine St. Philadelphia.

PRITAMAMOSIOS VALANDOS:
 Iki 10 išryto
 Nuo 2 iki 3 po pietų
 Nuo 6 iki 8 vakare

Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

German Stomach Bitters.
 (Vokiškasis skilvio kartusis vynas)

Prašalina skilvio nešlėbėlojimą, vidurių užkietėjimą, prie tvarą, galvos skaudėjimą, karštį, svaigulį ir kitas negales, paeinančias nuo skilvio.

Bonka 30 centų. Sutaisė Aptiekorius

E.W. Cilas

SE. Cor. 2nd & Federal st. PHILADELPHIA, Pa. (41)

„K o v a”

Išeina kas pėtnyčia. Prenumera į visas dalis svieto:

metams	\$ 2.00	„KOVA” The Lithuanian Weekly, published every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418 So. 2-nd Str. Phila. Pa.
pusmečiui	\$ 1.00	Subscription rates:
Apgarsinimų prekė:		One year in all parts of the world, \$ 2.00;
Sykis už colį 50c. per mėnesį 1.00;		Six months \$ 1.00.
per metus 10.00		Advertisement rates on application.

Siunčiant raštus, pinigus ir visokiuose redakcijos reikaluose susirašant, adrisuokite:

„KOVA”, S E. Cor. Moyamensing Ave. and McClellan Str. Philadelphia, Pa

Skaitkite ir platinkit socialistiškų raštus.

«Kovos» redakcijoje galima gauti šios knygelės:

	Kaina Sc.
Politiškas minių streikas. Sutaies A.J.	10c.
Kūdikų vergija „laisvoje” Amerikoje. Sutaies pagal J. Spargo J. Širvydas.	5c.
Kaip aš tapau milijonierium. Pagal W. A. Corey sutaisė K. Rutkus.	10c.
Socijalizmo A-B-C. Pagal H. P. Moyer sutaisė J. O. Širvydas.	10c.
Agitatorius. Sutaies pagal svetimus autorius K. Rutkus.	10c.
Paskutinė banga. Parašė Br. Vargšas.	10c.
Dėlko žmogus lieja prakaitą. Pagal F. D. sutaisė J. O. Širvydas.	10c.
Revolucija. Jos prasmė, priežastys ir pamatas. Parašė J. Baltrušaitis.	10c.
Socijalizmas ir darbininkiskasis klausimas. Parašė kun. Th. McGrady. Vertė F. M.	10c.
Intekmė sociališkų sąlygų ant visų kultūros šakų. Parašė J. Stern. Vertė J. Šidaras.	15c.
Kaip kunigas virto socialdemokratu. Par. Gerė iš letoriškos kalmiečių kovos su ponais. Sutaies Varguolių Bičiuliai.	7c.
Mūsų dielės. Parašė Žmogus.	10c.
Ar socialistas gali būti kataliku? Par. Žmogus	10c.
Sutrupinktu darbo laiką!	8c.
Apie turtų išdriolimą. Parašė Schram. Vertė S. M.	35c.
Vyskupas Myriel ir konvencjonalistas. Victor Hugo. Sutaies J. Baltrušaitis.	8c.
Kunigija ir svietiška valdžia. Sutaies Medekša.	15c.
Puota. Parašė Bijunas.	10c.
Kur mūsų išganymas? Sutaies P. Daujotas.	25c.
Baudžiava Lietuvoje. Parašė Žmogus.	15c.
Ellės Pranciškaus Vaičiailio.	50c.
Ponas ir bernas. Parašė gr. L. Tolstoj. Vertė J. Beržinis.	15c.
Sidabrinis kryželis. Eugenijus Sue. Vertė J. Laukis.	50c.
Po priedanga šventenybės. E. Posterl. Vertė K. J-tis.	25c.
Aukos karės Dievui. Parašė Jonas Gražys.	10c.
Dilgėlių žledai.	15c.
Užmušimas caro Aleksandro II. Parašė Jonas Gražys.	15c.
Dvynai vagių. Parašė kun. V. Dembekis.	25c.
Imtynės varguolių su bagočiais.	10c.
Kantiškos apie peklos kančias. Parašė Liepukas.	10c.

Pinigus iki dolerio galima siųsti krasos ženkliais. Agentams nuleidžiamas 35%. Reikalavdami knygų adrisuokite:

P. Dubickas,
Cor. Moyamensing Ave. and McClellan Str
PHILADELPHIA, PA.

«Kovos» kompletas.

Galima gauti «Kovos» red. pilnai «Kovos» kompletai 1906 m. ir 1907 metų. Vienas kompletas su prisiuntimu prekioja \$ 2.00.

100 tukstančiu iš po spaudos

Naujos Lietuviškos daktariškos knygos išėjo „VADOVAS Į SVEIKATĄ”.

Ir vėl 100.000 išleita tos knygos, kurios vėliausias išdavimas, yra su daug pridėjimų, plačiau išaiškinta visokios ligos, kaip būti sveiku ir nuo ligų apsisergėti, pripildyta Direktoriaus

COLLINS New York Medical Instituto.

Apart kitų moksliskų, kas reikalinga kiekvienam žinot, toj knygoj yra daug žingeidžių pamokinių, apie vyrų su moterims susituokimą, ką iki šiol dar nieks teip atvirai ir drasiai neprašė, kaip „Vadovas į Sveikatą”.

Tą knygą suviršum 200 lapų didžio, kiekvienas, kuris tik atsius 10 c. markėms už prisiuntimą, apturės per paėtą VADOVĄ Į SVEIKATĄ dykai.

Šita knyga yra naudinga sveikiems ir sergantiems, vyrams ir moterims, nes joj yra aprašymai kaip nuo visokių ligų išsisaugot, kaip jas išgydyt, teipat visokių ligų vardai. Kiekvienas toj knygoj atras sau reikalingus žinias.

Jei esi nesveikas, pirmiau negu kreipsies pas koki daktarą, kad nesandė ligą neįkalbėtų, tai išsirašyk ir perskaityk VADOVĄ Į SVEIKATĄ.

Teipat **Collins N.Y. Medical Instituto** vyrų ir moterų visokius ligas gydo pasekmingai, nes pergalėjimu ligų vartoja grynus vaistus, kokius tik žemė ir gamta išduoda. Kad ne ypatingai, tai (lietuviškai) aprašyk ligą, kad liga bus išgydoma ir bus prisiusti vaistai, tai kokio skyrus ar vardo liga nebutu, bus išgydyta. Vaistai išsiuntinėjama po visą Ameriką ir kitas dalis pasaulės. Rašant adresuok:

The COLLINS N.Y. Medical Institute

Dr. R. Mielke Medical Director.

140 West 34-th st.

New York, N.Y.

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 5 po p.

Sventadieniais nuo 10 ryto iki 1 p.p.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

**Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.**

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tiketus į visus miestus Jungtinių Valetijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Kataliogas

**Sztuku arba Magijos
No. 1. DYKAI.**

Szitam katalioge telpa geriausios Magijos Sztukos. Kas prisius savo adresu ir už 2c stempas gaus Sztuku Katalioga Dykai. Adresas:

H. I. SMITH

84 Washington St. R. 21-22 CHICAGO, ILL.

Dr. A.L. Graičunas

3202 So. Halsted st. Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas be skirtumo: **Vyrizskas, Moterizskas ir Vaiku.** Priemimo valandos kasdien ir nedeliomis: **Nuo 8 ryto iki 9 vakaro.**

Telefonas **Yards 7399.**